

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Ljubljana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

SLOVENE

In Marmarica la lotta prosegue

In Marmarica i combattimenti sono proseguiti nonostante il maltempo con carattere locale.

A Tobruk attività di artiglieria e azioni di nostri reparti avanzati. Nella zona centrale qualche scontro con distruzione di mezzi nemici ed abbattimento di un apparecchio britannico da parte dell'artiglieria contraerea.

Sul fronte di Sollum tiri dell'avversario contro la cinta fortificata di Bardia. Sono stati controbattuti.

La contraerea della piazzaforte ha fatto precipitare in fiamme un velivolo nemico. Da ulteriori accertamenti risulta che i nostri difensori del caposaldo di Sidi Omar hanno distrutto agli inglesi 17 carri armati, 5 autobombe e 20 automezzi.

Aeroplani britannici hanno lanciato bombe su Bengasi, Derna e altre località della Cirenaica. Uno di essi colpito ha dovuto atterrare, l'equipaggio è stato fatto prigioniero. Un altro è stato abbattuto a Derna della difesa contraerea.

La nostra caccia ha abbattuto in combattimenti aerei cinque velivoli e quella tedesca due. Durante azione notturne sulle zone di Marsa Matruh un aereo da caccia nemico è stato abbattuto dai nostri velivoli da bombardamento. Gli ufficiali piloti capi equipaggio degli aereosiluranti che hanno affondato l'incrociatore nemico, di qui al bollettino di ieri sono il capitano Giulio Farini e i sottotenenti Aligi Strani e Giuseppe Coci.

Boji v Marmariki vkljub slabemu vremenu

Pri Sidi Omarju uničenih 17 tankov, 5 oklepnih vozil in 20 avtomobilov -- Velike angleške letalske izgube

Vojno poročilo št. 549

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Marmariki so se boji nadaljevali kljub slabemu vremenu s krajevnim značajem.

Pri Tobruku delovanje topništva in delovanje naših prednjih oddelkov.

Na srednjem odseku nekaj spopadov, pri katerih je bilo uničenih več sovražnih sredstev in je protiletalsko topništvo sestrelilo eno angleško letalo.

Na bojišču pri Sollumu so bili strelji proti utrjenemu pasu pri Bardiji naleteli na protigenj, protiletalsko topništvo v trdnjavi pa je sestrelilo eno sovražno letalo. Iz kasnejših ugotovitev se vidi, da so naši branilci v postojanki Sidi Omar Angležem uničili 17 tankov, 5 oklepnih vozil in 20 avtomobilskih prevoznih sredstev.

Angleška letala so metala bombe na Benghazi, Derna in na druge kraje v Cirenaiki. Eno letalo, ki je bilo zadeto, je moralo pristati. Posadka je bila zajeta. Ne-

ko drugo letalo je bilo sestreljeno pri Derna od protiletalskega topništva. Naša lovska letala so v letalskih bojih sestrelila 5 letal, nemška pa dve letali.

Med nočnimi napadi na območje Marsa Matruha je bilo sestreljeno eno sovražno lovsko letalo od naših bombnikov.

Častniki-piloti, voditelji posadke torpednih letal, ki so potopila sovražno križarko, kakor je to poročalo včerajšnje vojno poročilo, so kapitan Giulio Marini in podporočnik Aligi Strani in Giuseppe Coci.

Bojišče v Marmariki, 3. dec. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Vojno poročilo št. 540 poroča, da je tudi divizija Trenton tista, ki se junaško, ponosno in arditno vojskuje na bojišču v Marmariki. Ta divizija je v prvi polovici meseca aprila prišla na bojišče pri Tobruku in je sodelovala pri večini bojov med obleganjem te trdnjave. Vojaki te divizije so uspešno izvedli silovite napade proti utrjenim sovražnim postojankam ali pa so znali odločno odbiti vse sovražne poskuse za izpad. Pešci, topničarji in pionirji te divizije so že od prvega dne dokazali svoje izredne sposobnosti, ko so na neugodnem ozemlju dokazali vse svoje prednosti in vrline. Pri vseh teh bojih pa so morali vojaki te divizije tudi biti kos vsem izrednim vremenskim težavam in ves mesec junij je morala ta divizija premagovati največje ovire. Po juniju je imela nato ta divizija nekaj zasluženega počitka in med tem počitkom je izpopolnila svoje vrste, zbrala nove sile in zboljšala svojo vojno opremo. Sedaj se je zopet s svojim bleščečim nastopom uveljavila v novem boju na bojišču. Njeni izkušeni junaški borilci so vestno opravljali svojo nalogo na vseh postojankah, čvrsto odločeni, da odbijejo vse napade in da preprečijo sleherni sovražni poskus za izpad iz trdnjave. Že v prvih dneh bitke v Marmariki so čete te divizije dosegle pomemben uspeh, ko so zajele več ujetnikov, zaplenile nad sto pušk, avtomatičnega orožja in drugega raznega vojnega gradiva.

Bern, 3. dec. AS. Ze nekaj dni angleška agencija »Exchange Telegraph« ne govori več o bojih

v Cirenaiki. Agencija ne razširja več po svetu svojih gostobesednih uradnih poročil, ki naj bi vzbudila zanimanje v nevtralnih državah. Angleška poročevalska agencija Reuter govori samo še o zmedenem položaju, italijanska in nemška poročila pa so točna in objektivna. Ker Angleži več ne objavljajo dovolj poročil, so švicarski listi danes o bojih v Cirenaiki objavili brzojavke iz Newyorka, ki nikakor niso ugodne za Angleže.

Gondar v angleški sodbi pred padcem

Washington, 3. dec. as. »Daily News« prinaša poročilo Georgesa Wellerja, ki je bil dopisnik z abesinskega bojišča na angleški strani. Weller opisuje zadnje dneve italijanskega odpora v Gondarju in pravi dobesedno:

»Britansko poveljstvo je pričakovalo, da bo Gondar padel že v nekaj dneh. Toda boj se je raztegnil na cele tedne in mesece. Zatrjevalo se je, da bo lakota prisilila čete generala Nasija, da se bodo morale predati. Vendar pa se je stvar čisto drugače razvijala. Italijanske čete so nadaljevale z odporom. Čeprav so vse izgubile razen časti, so se vendar bile do zadnjega. Generala Nasija sta uspešno podpirala polkovnika Torelli in Ugolini. Ti trije so bili nosilci odpora. Še več, saj sem videl, kako je na neki pečini, ki se dviga kvišku kakor stolp, streljal osamljen italijanski vojak s strojico in je ostal na svojem mestu, dokler ga ni pregal strel iz topa. Skoraj dnevno so se odigravali okrog Gondarja boji na nož. Italijani so se zdeli zrasti z zemljo in so pogumno borili s strelci iz Ugande, Tanganjike, Nyasalande in Kenije. Borili so se brez prestanka, kakor da bi bila zmaga še mogoča. Zagrižen odpor generala Nasija — je pisal Weller — je premikalno vojsko spremenil v vojsko za položaje in je močno otežil položaj angleškega poveljstva.«

Avstralski rušilec potopljen

Rim, 3. dec. AS: Avstralski rušilec »Paramata« je bil torpediran in potopljen.

Guverner Bastianini v Splitu

Split, 3. dec. AS. Včeraj je z letalom prišel v Split guverner Dalmacije Ekse. Bastianini v spremstvu nekaterih vladnih uradnikov. Guvernerja so sprejeli in pozdravili prefekt, zvezni tajnik, poveljnik armadnega zbora in poveljnik mornarice v Dalmaciji.

Guverner se je takoj podal v vladno palačo, kjer se je posvetoval z zastopniki krajevnih oblasti, pri tem pa je z njimi proučeval glavna vprašanja, ki zanimajo to pokrajino. Nato je sprejel skupino pristaniških delavcev iz Genove, ki so prišli ustvarjati splitsko pristaniško skupino. Guverner se je dolgo pogovarjal z njimi in jih pristržno pozdravil pri njihovem delu v Dalmaciji. Poudaril je, da ima njihovo delo tudi velik politični pomen.

Guverner se je iz vladne palače podal v dom fašistične mladine, kjer ga je sprejel in pozdravil zvezni tajnik. Pohvalil je dobrodelno delovanje, ker ta ustanova deli brezplačno hrano 120 otrokom. Popoldne je Ekse. Bastianini obiskal športno igrišče, kjer je pregledal oddelke divizije, katero je pohvalil zaradi njenega obnašanja v Dalmaciji. Obiskal je tudi vojaško bolnišnico, kjer se je pogovarjal z vsakim bolnikom in razdelil razna darila vojakom.

Vrnil se je še enkrat na športno igrišče, kjer je pregledal oddelke in sicer en bataljon fašistične milice, ki je pred kratkim prišel v Dalmacijo. Pristržno jih je pozdravil ter izjavil, da je ponosen, da lahko veličastne črne srajce pozdravi v Splitu.

Italija in Nemčija bosta uredili socialno vprašanje Evrope

Rim, 3. dec. AS. Italijanska revija »Critica Fascista« objavlja članek o vseučiliškem gospodarskem kongresu, ki so ga priredili italijanski in nemški vseučiliščniki te dni v Turinu. Za vsako vprašanje, ki se je obravnavalo na kongresu, sta bila določena po en italijanski in po en nemški poročevalce.

Ta način dela je bil precej drzen, ker imata Italija in Nemčija precej različni gospodarski področji. Toda kongres je dokazal, da imajo fašisti in narodni socialisti enaka temeljna načela in enako skupno voljo, da bi ta načela tudi uresničili.

Članek obdeluje nato razna poglavja, ki so se obravnavala na kongresu, in omenja tudi zaključke, ki jih je sprejel kongres. Na kongresu so najprej obravnavali vprašanje kapitalizma in o tem vprašanju so bili na kongresu sprejeti naslednji nazori:

Fašizem in narodni socializem kot politični in gospodarski činitelji meščanstva, ki sloni na načelih iz leta 1789, zavzema konstruktivno stališče, to konstruktivno stališče pa se veže na drugo vprašanje kongresa, to je, na »socialno vprašanje«.

nje, kajti najmočnejša kritika kapitalizma je vedno v dejstvu, da kapitalizem ne samo ni znal razrešiti socialnega vprašanja, ampak je socialno vprašanje še bolj zapletal.

Italijanski poročevalce je poudaril, da socialnega vprašanja ni mogoče totalno urediti drugače, kakor samo v popolni korporativni ureditvi človeške družbe. Na nemški strani so poudarjali, da je socialno vprašanje navezano na vprašanje, kakor kakšen narod razpolaga z živlenskimi sredstvi in je socialno vprašanje mogoče urediti predvsem na ta način, da se poveča možnost sodelovanja pri udeležbi živlenskih sredstev. Oba nazora pa se med seboj izpopolnjujeta, ker se ne izključujeta, piše revija. Obe revoluciji imata ista načela o disciplini in o nadzorstvu in revija omenja besede nemškega poročevalca, ki je poudaril, da bi vseh Francija zmagala izpolniti svoje francosko poslanstvo zaradi dvojnega vira svoje rase in ta dva vira sta rimski in nemški. Tisto, kar je bilo za Francijo samo kompromis, pa je za Os resnica, in sicer živlenska resnica, od katere je odvisna skupna pot dveh ras in dveh narodov in na katero vpliva »tok«, ki se je med dvema narodoma ustvaril z genijema Hitlerja in Duceja.

fij o Stockholmu, zlasti pa o industrijskih napravah v švedski prestolnici. Ta naročila so bila dana po telefonu. Policija je prepričana, da gre pri tem za vohunsko dejanje in išče sedaj to osebnost.

Pred novimi gospodarskimi pogajanjmi med Italijo in Slovaško

Bratislava, 3. dec. AS: Sinoči je iz Bratislave pod vodstvom pooblaščenega ministra Poljaka odpotovala v Rim slovaška gospodarska delegacija, ki se bo pogajala za novo trgovinsko pogodbo med Italijo in Slovaško, in sicer za leto 1942.

Novi ameriški poslanik na Švedskem

Stockholm, 3. dec. AS. Ameriška vlada je za novega ameriškega poslanika na Švedskem imenovala Johnona Hershella ki je bil do sedaj svetnik ameriškega veleposlaništva v Londonu.

Beg nemških mornarjev iz internacije

Buenos Aires, 3. dec. AS: Poslanci so zahtevali od vlade pojasnila o mornarjih z nemške oklopnice »Graf Spee«. Vlada je odgovorila, da jih je od 1040 nemških mornarjev, ki so bili internirani, pobegnilo 128, in zapustilo argentinsko ozemlje. Večina je zbežala proti tihomorski obali, da jih kaka japonska ladja poveže iz Amerike.

Obsojeni trockisti v Ameriki

Newyork, 3. dec. AS: Obsojenih je bilo 28 komunistov, ki pripadajo trockistom, zaradi sabotažnih dejanj. Obsojenci so dobili zaporno kazen do največ desetih let.

Washington, 3. dec. AS. Listi objavljajo, da so se dolgotrajna pogajanja med zastopniki železnih družb in železničarjev končala tako, da bodo družbe pristale na povišanje plač, dasi jih bo to stalo približno 300 milijonov dolarjev. Na ta način bo najbrž preprečen izbruh železniške stavke.

Švedska policija na lovu za vohuni

Stockholm, 3. dec. AS. Švedska policija je odkrila, da je tni neka osebnost, ki je v službi nekega tujega poslanstva, naročila mnogo fotogra-

Nov nemški prodor proti Moskvi

Nemška pomožna križarka »Cormoran« je potopila avstralsko križarko »Sidney« — Uničevanje obkoljenih angleških oddelkov v Severni Afriki

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 3. decembra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pri Moskvi so napadi naše pehote in tankovskih skupin, ki so jih podpirale močne skupine bojnih in strmoglavskih letal kljub zillavemu odporu in krajevnim sovražnim protisunkom zasedle še več ozemlja. Pri teh bojih je bilo večeraj uničenih vsega 20 sovražnih tankov.

V Finskem zalivu je večja sovjetska prevozna ladja zavozila na nemško-finsko minsko zaporo in se je potopila.

Na morju okoli Anglije je bomba hudo poškodovala večjo trgovsko ladjo. V noči na 3. december je letalstvo bombardiralo pristaniško napravo na angleški jugovzhodni obali. V boju z angleškimi hitrimi čolni v Rokavskem prelivu so minolovci izstrelili več topniških zadetkov na sovražne vojne ladje. Sovražnik se je umaknil iz boja.

Pred avstralsko obalo je prišlo do pomorske bitke med nemško pomožno križarko »Cormoran« in avstralsko križarko »Sidney«. Pod poveljstvom fregatnega kapitana Detmerja je nemška pomožna križarka hitreje in močnejše sovražno edinico premagala in potopila. Križarka »Sidney« je imela posadko 42 častnikov in 603 moške, ki so se vsi potopili. Zaradi poškodb, ki jih je nemška pomožna križarka imela med bojem, so morali ladjo po zmagovitem boju prepustiti njeni usodi. Velik del

posadke je bil rešen in je dosegel avstralsko obalo.

Pomožna križarka »Cormoran« je na svoji križarski vojni na atlantskih vodah pod svojim junaškim poveljstvom potopila mnogo sovražnih trgovskih ladij.

V Severni Afriki so bile obkoljene angleške sile jugovzhodno od Tobruka — večina teh čet je bila iz novozelandske divizije — deloma uničene, deloma zajete.

Bern, 3. dec. AS. Poročila iz Moskve potrjujejo, da so nemške tankovske sile s svojim napadom večeraj popoldne razbile sovjetsko fronto na širokem odseku. S tem prodorom so se nemške sile še bolj približale sovjetskemu glavnemu mestu.

Hangö bo izpraznjen

Helsinki, 3. dec. AS. Iz živahnega prometa, ki nekaj časa vlada med Hangöjem in Petrogradom, sklepajo, da se boljšeiki pripravljajo na izpraznitev Hangöja. Zaradi nastopajočega ledu so sovjetske vojne oblasti boje, da kasneje postojanke ne bo mogoče izprazniti.

Položaj na bojišču

»Stampac« komentira na sledeči način položaj na bojišču:

Hore Belisha, bivši vojni minister, je napisal članek, v katerem pravi dobesedno:

Stalin je v Samari

Rim, 3. dec. AS. Dopisnik lista »Piccolo« poroča iz Helsinkov, da finski vladni krogi poudarjajo, da Stalin ne dela mirno v Kremlju v Moskvi, ampak da je zbežal v Samaro z ostalimi člani sovjetske vlade. To novico je sovjetsko prebivalstvo prvič izvedelo, ko je bilo objavljeno, da je poljski general Sikorski prišel iz Londona v Samaro, kjer se je sešel s Stalinom. Sovjetska propaganda pa je vedno trdila, da Stalin sam vodi boje.

Anglijo čakajo še nova velika bremena

Lizbona, 3. dec. AS. V svojem govoru v spodnji zbornici je Churchill rekel: Obrniti se moramo na narod in ga opozoriti na nove žrtve in nov napor. Kriza složi na naslednjih razlogih: uničenih in na novo zgrajenih je bilo mnogo vojnih tovarn in sicer v zelo velikem številu. Te tovarne so bile dograjene, primanjkuje pa osebja, ki naj dela v tovarnah. Vsaka tovarna mora imeti popolno število delavstva. Ugotoviti moramo, da se je ameriška industrija šele sedaj povzpela do viška, vendar pa bodo njeni proizvodi prišli z veliko zamudo.

Prenašati bomo morali še velika bremena. V letu 1942 moramo biti na višini položaja. Zahteva, ki jih postavlja, bodo vplivale na življenje naroda na ta način, da bodo potrebne še večje omejitve in da bo zmanjšana sedanja udobnost, ki smo jo hoteli obvarovati. Kriza bo vplivala na vse naše mirno življenje. Mnoge omejitve so že bile izvedene, to omejitve pa smo dosegli na ta način, da smo nekaterim industrijam ustavili dovoz surovin.

Doseči pa moramo na vsak način to, da bomo znali živeti na hujši način. Pri vpoklicih pod orožje bomo uvedli tri novosti. Vpoklici se bodo izvajali postopoma in sicer iz rezerve na celoto, odpuščanje pa bo individualno. Predvsem pa bodo angleške vojaške oblasti morale povzpeti starostno mejo za vojaško službo in sicer od 41. na

51. leto. Ne mislimo klicati pod orožje mož, ki fizično niso sposobni, toda moderno orožje ne more pogrešati mož, ki so mu nujno potrebni. Angleška narodna garda pa je po Churchillovih besedah hrbtenica angleške obrambe proti invaziji, toda te čete morajo biti opremljene z najmodernejšimi sredstvi. Pri tej gardi služi sedaj 1 milijon 700.000 mož, ki so razdeljeni po vsej državi. Imamo več milijonov pušk, toda nimamo jih toliko, da bi jih bilo dovolj za vse. Te čete pa moramo še opremiti z avtomatičnim orožjem in z ročnimi granatami.

Ob koncu je Churchill še zahteval, naj mu dajo pooblastila, da bi lahko vpoklical ženske v nebojvite oddelke in sicer v pomožno delovno službo in v civilno obrambo.

Nerazpoloženje proti Churchillu narašča

Stockholm, 3. dec. AS. Dopisnik lista "Dagens Nyheter" poroča iz Londona, da je angleško javno mnenje zelo neugodno sprejelo Churchillovo izjavo o naboru novih letnikov, zlasti pa o obvezni službi žena v Angliji. Vsi listi dvomijo o uspehu teh naborov in teh odredb za obrambo države, ker so že vse dosedanje odredbe bile nezadostne. Švedski dopisnik pravi, da se bo o tem razvila v parlamentu še velika debata.

Anglija pripravlja napad na Tajsko

Berlin, 3. dec. AS. Nemški list "Lokalanzeiger" komentira angleški ukrep o proglasitvi izrednega stanja na Malajskem polotoku in pravi, da zavzema selaj Anglija proti Tajski isto stališče, kakor ga je zavzela včasih proti Iraku in proti Perziji, preden je angleška vojska vdrla v Irak in v Iran. Medtem ko se pogajanja v Washingtonu med japonskimi in ameriški zastopniki nadaljujejo, se angleška vlada trudi, da bi zahtevala izjavo požara na Vzhodu, ki naj bi Ameriko takoj potegnil v vojno. Ni mogoče še ugotoviti, piše list, kakšna je ta dvojna igra med Rooseveltom in Churchillom. Vprašanje čez oceane skozi Birmamijo je tudi zelo važno, ker Roosevelt ne mara odnehati od svojega namena pošiljati orožje in vojno gradivo maršatu Cankajsku. Angličani in Amerikanci imajo isti jaseen cilj in to je, da hočejo ustvariti ozračje panike, ki naj olajša njihovo intrigriranje.

Mine pred Singapurjem

Stockholm, 3. dec. AS. Izvedelo se je, da so položili mine okoli pristanišča Singapurja.

Singapur, 3. dec. AS. V vojno pristanišče v Singapuru je priplula eskadra angleških vojnih ladij. Eskadro vodi bojna ladja "Prince of Wales".

Napetost na Daljnem vzhodu

Tokio, 3. dec. AS. Iz Batavije prihajajo vznemirljive vesti. Vlada nizozemske Indije je odredila takojšnjo mobilizacijo vseh zračnih sil in je razglasila obredno stanje nad celotnim otokom. Angleška in holandska vlada sta odredili, da se takoj povrnejo v domača pristanišča vse trgovske in osebne ladje. Avstralska križarka "Sydney", ki je bila potopljena blizu avstralske obale, je imela na krovu 42 častnikov in 603 mornarje. Vsi so utonili.

Oskrba z jajci v Švici

Bern, 3. dec. AS. V Švici so uvedli razdeljevanje jajc na karte in sicer ima vsaka oseba pravico na tri jajca na mesec.

Obsojen bivši policijski komisar v Zagrebu

Zagreb, 3. dec. AS. Posebno sodišče v Zagrebu je obsodilo na deset let ječe bivšega policijskega komisarja v Zagrebu, ki je pod vladno bivo Jugoslavije mučil mnogo Hrvatov v zagrebških policijskih zaporih.

Enotna vrsta čevljev na Hrvaškem

Zagreb, 3. dec. AS. Uradni list je objavil ukaz ministrstva za industrijo in za trgovino, ki uvaža proizvodnjo enotne vrste čevljev na Hrvaškem. Proizvajali bodo enotne čevlje za kmete, delavce in otroke. Ukaz podrobno določa način izdelave teh čevljev.

Požar v kinu

Tanger, 3. dec. AS. Iz Mosambique poročajo, da je pri požaru nekega kina zgorelo 44 oseb. Požar je nastal v filmski kabini.

Čilske ženske proti svilenim nogavicam

Santiago, 3. dec. AS. Čilske ženske so začele živahno propagando proti svilenim nogavicam, češ da so zelo drage in iz slabega materiala. Čilske ženske, pravi razglas, ki so ga izdale, niso več voljne prenašati nesramne spekulacije fabrikantov in trgovcev z nogavicami in so se odločile, da ne bodo več uporabljale svilenih nogavic. Za tem gibanjem stoji baje nad 100 tisoč čilskih žensk.

Nizozemska Gvajana

Pred kratkim so pisali listi, da je storil Roosevelt nasilje na Nizozemsko Gvajano in jo zasedel. Gvajana leži na severnem delu Južne Amerike med Brazilijo in Venezuelo, in sicer na atlantski obali. Severni del je angleški, južni pa francoski. Nizozemska Gvajana meri 129.100 kvadratnih kilometrov in ima nad 160.000 prebivalcev. Med temi je 60.000 domačinov, okoli 70.000 Zahodnoindijcev, mnogo črncev, nekaj nad 1% pa je Evropejcev. Obala je dobro izsušena in tu goje sladkorno peso, kava, kakao, banane itd. Po notranjih goratih predelih so naseljeni črnci, ki se bavijo z gozdarstvom in izvažajo balato. Pri Damu so zlati rudniki. Glavno mesto in pristanišče Nizozemske Gvajane je Paramaribo. Po odpravi suženjstva je gospodarstvo precej nazadovalo, dokler niso začeli prihajati v deželo delavci iz Vzhodne Indije. Glavna jezika v teh krajih sta nizozemski in angleško-črnski.

Slika poljedelskih pridelkov v Nizozemski Gvajani je naslednja: riža pridelajo letno 23.550 ton, sladkorja 20.000, kave 3000, koruze 900, balate 500 in kakoa 280 ton. Glavni rudi sta bauxit in zlato. Bauxita proizvajajo letno okoli 210.000 ton, zlata pa 111 kg. Izvažajo največ bauxita, potem kavo, sladkor, balato. Uradno ime za deželo je Suriname. Vlada ima sedež v Paramaribu. Vlado sestavlja guverner in tajni svet (štiri člane tega

Sanghaj, 3. dec. AS. Angleške in nizozemske oblasti na Pacifiku so izredno vznemirjene. Vsi angleški parniki, ki so bili na poti v Sanghaj, so prejeli ukaz, da naj spremenijo svojo smer in da naj plovejo v Hongkong. Dva nizozemska parnika, ki sta v Sanghaju nalagala tovor, sta nenadoma prekinila svoje delo in odplula v Maniilo na Filipinih.

Japonske investicije v Mandžuriji

Tokio, 3. dec. AS. V preteklem letu so Japonci investirali v Mandžuriji 1 milijardo 11 milijonov jenov. Največ denarja je šlo za gradnjo železnice v južni Mandžuriji, namreč 245 milijonov jenov. Za industrijske naprave je šlo 207 milijonov. V devetih letih je Japonska v celoti investirala v Mandžurijo nad 4 milijarde jenov. Od te vsote je šlo za železnice 1.564 milijonov jenov.

Angleške priprave na vzhodu

Stockholm, 3. dec. AS. Na Malajskem otočju so Angličji zbrali nad 50.000 avstralskih vojakov za varstvo teh otokov pred morebitnimi japonskimi napadi.

Združene države grade v Gvajani letališče

New York, 3. dec. AS. "Times Herald" piše, da so Združene države zato zasedle Holandsko Gvajano, da zgrade največje vojaško letališče v Južni Ameriki. Ameriški vojniki bodo varovali to letališče. Te vojske so že cepili proti mrzlici. Vojaške oblasti pripisujejo temu letališču veliko važnost, ker Brazilija še vedno Združenim državam ne dovoli na svojem ozemlju graditi letalskih oporišč.

sveta imenuje krona) ter kolonialni svet, sestojec se iz 13 vsakih 6 let izvoljenih članov narodnega zastopstva. Upravno je dežela razdeljena na šest distriktov, ki jim načeljuje komisariji. Med prebivalstvom je po veri 42.000 protestantov, 27.000 katoličanov, ostali pa so hindujske in mohamedanske vere.

Gospodarstvo

Vinski trg v Italiji

Letošnji pridelek vina v Italiji cenijo na 32 do 33 milij. hektolitrov. To je približno višina tudi lanskega pridelka. S temi količinami se morajo zadovoljiti najrazličnejše potrebe, med drugim tudi za izvoz, tako da je stopila v veljavo nova ureditve vinskega trga, in sicer s 15. novembrom. Glavna ureditev je v vzdrževanju stalnih cen vina, ki se ne smejo spremeniti do jeseni leta 1942, tja do 15. novembra.

Predvsem loči nova ureditev med navadnimi in plemenitimi vini. Za navadno vino smatrajo v Italiji namizno vino, ki ima približno 10 alkoholnih stopinj. To vino trošijo vse plasti prebivalstva. V okviru nove ureditve trga je za to vino določena najvišja cena na približno 21 lir za alkoholno stopnjo, tako da pride cena na približno 210 lir. Če upoštevamo še prevozne stroške, običajne davke in takse, pride cena tega vina na drobno približno na 4 lire. Zlasti je usmerjeno sedaj delovanje oblastev na to, da bi bili dovozi teh vin v mesta redni.

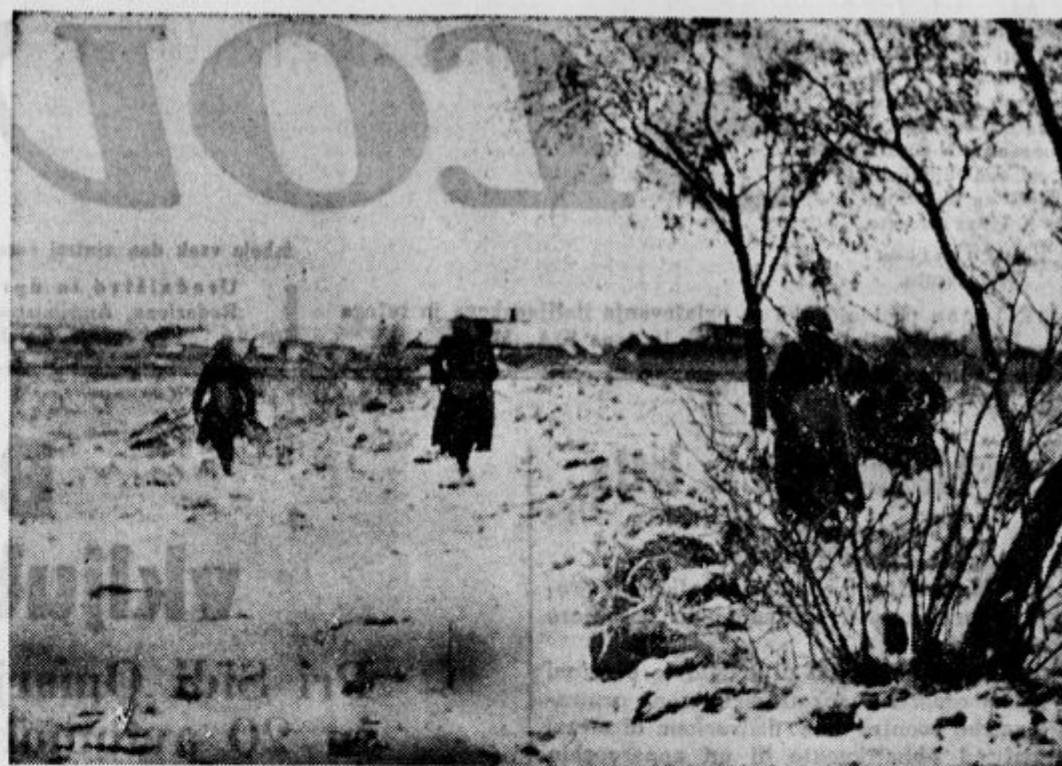
Drugečnja je ureditev za boljša vina. Ta vina prihajajo ponavadi na trg v steklenicah. Vsa ta vina so razdeljena v štiri skupine, kar tiče cene. Za ta vina so določene naslednje najvišje cene: 260, 340, 420 in 480 lir za hektoliter. Do sedaj so priznali kakovost boljšega vina okoli 90 vrstam vina, od katerih je 39 belih vin, 50 pa rdečih. Seveda gre za najboljša italijanska vina, ki so navedena v tem seznamu.

Da bi bili potrošniki obvarovani pred potvorbami, je odredilo kmetijsko ministrstvo, da morajo biti vsa vina opremljena z listinami, ki dokazujejo pristnost, zlasti pa alkoholno stopnjo, o čemer smo že poročali.

Del vinske proizvodnje gre tudi za destilacijo. V ta namen kupuje nacionalna družba za destilacijo vina slabe vrste vina, in sicer letno približno 4 milijone hektolitrov. Cena za taka vina je določena na 17 lir za hektolitrsko stopnjo, in sicer pri dobavi franko skladišče destilerije. Pri teh cenah je pričakovati, da bo letos dobila družba dovolj vina za svoje namene.

Bankarstvo v Italiji. Dr. Anton Urbanc je dal ponatisniti svoje članke o italijanskem bankarstvu, katere je priobčeval v Trgovskem listu. Nadalje je isti avtor izdal tudi kratek obris zasebnega zavarovalnega prava v Italiji kot ponatis svojih razprav, objavljenih v Trgovskem listu. Obe knjižici bosta dobro služili za spoznavanje in začetek proučevanja tako italijanskega bankarstva kot zasebnega zavarovalnega prava.

Uprave italijanskih borz. Borzni sveti italijanskih borz za leto XX so bili te dni imenovani. Na tržniški borzi je imenovan za vladnega delegata cav. Federico Groesi, za emisijško banko ravnatelj podružnice Banca d'Italia, za kompenzacijski urad cav. gr. cr. general Lui-

Z ruskega bojišča: Italijanska patrula v strelski črti nastopa na zasedenem ozemlju

Razprava proti zarotnikom v Trstu

Trst, 3. dec. AS. Posebno sodišče za zaščito države je začelo z razpravo zoper skupino oseb, obtoženih protidržavnega in zarotniškega delovanja. Prva razprava je bila večeraj v dvorani porotnega sodišča. Člani sodišča so: Antonino Tringalli Casanova, državni pravnik Carlo Fallace, konzuli Ciani, Colizza, Pasqualucci, Cappi, Rosa, Ugliana. Poročevalec general Lazari, preiskovalni sodnik Cersosino. Obtožence brani 18 odvetnikov. 11 obtožencev je odsotnih.

Obtoženi so:

Dr. Leopold Cermelj, profesor matematike in fizike, Boris Zidarič, dijak, Franc Tončič, odvetnik, dr. Anton Štuka, Viktor Sossi, dijak, Teodor Sardoč, zobozdravnik, dr. Venčeslav Tuta, profesor Josip Kosovel, Stefan Lovrenčič, ravnatelj hranilnice, Angelo Kukanja, sodni pripravnik, Roman Pahor, zavarovalniški zastopnik, Andrej Cok, Slavko Slavič, Ludvik Sturm, dijak, Josip Valentini, dijak iz Tolmina, Vladimir Mangoe, dijak, Anton Babič, dijak, Milan Bolisi, namesteneec, Radivoj Robič, dijak, Alojz Stare, Karl Stefani, industrijski strokovnjak, Anton Danieli, zdravnik, dr. Stanko Vuk, August Sfiligoi, pravnik, Josip Tomasi, dijak, Alojz Budin, uradnik, Anton Abram, namesteneec v elektrarni, Adolf Uršič, dijak, Bruno Stanič, namesteneec, Guido Vremec, pravni strokovnjak, Srečko Zoli, klesar, Lenardo Rudolf, klesar, Ferdinand Rudin, mizar, Albin Duje, zobotehnik, Vladimir Dominici, trgovski potnik, Ivan Gasperi, kmet, Ludvik Tosareli, kmet, Ivan Vatta, mizar, Albin Sterli, kmet, Ivan Vadnal, kmet, Jakob Semek, kmet, Franc Sluga, kmet, Jakob Dolenc, kmet, Alojz Besednjak, kmet, Viktor Bobek, pek, Ivan Pостоjina, mehanik, Franc Udovč, trgovec, Josip Ulčič, kovač, Marija Urbančič, uradnica in Oskar Caramore, mehanik.

V začetku je bila prebrana obtožnica. Branje je trajalo dve uri. Iz obtožnice se vidi, da

se je v Trstu ter sosednjih pokrajinah leta 1939-40 začelo zelo obširno zarotniško gibanje. Udeleženci tega gibanja, nekateri odgovorni tudi za nasilniška dejanja v letih 1929, 1930, 1931, so bili vsi posredno ali neposredno pod vodstvom tujih sil in so pripravljali vstajo. Gibanju so pripadali zastopniki raznih političnih zamisli od demokratskega liberalizma do komunizma in do terorizma. Vse je prevevalo sovraštvo zoper Italijo ter so izkoriščali položaj slovenske manjšine, da bi ustvarili ozračje za vstajo proti Italiji. Komunisti so sanjari o sovjetski republiki, ki bi združevala Slovence iz Italije, Koroške in Jugoslavije.

Verjetno je treha tej skupini, v kolikor niso znani povzročitelji, pripisati atentate na tri smodnišnice, in sicer eksplozijo smodnišnice v Piacenzi 8. avgusta 1940, ko je bilo 42 ljudi ubitih, 765 ranjenih, eksplozijo smodnišnice v Bologni 23. avgusta 1940, pri kateri je bilo 93 ljudi ubitih, čez 300 pa ranjenih ter eksplozijo smodnišnice v Clani 25. februarja 1940, ki ni povzročila človeških žrtev, pač pa čez vse veliko škodo z uničenjem topov, pušk, narijev, strojne in milijona nabojev za moške.

Gotovo je, da so se obtoženci pogovarjali o teh atentatih. Eden izmed nasilnikov, neki Zelen, ki je bil letos julija ubit v spopadu s javnimi organi, je prihajal na sestanke z drugimi člani nasilniške tolpe. Sestanki so bili na meji. Pri nekem takem sestanku je bilo govora o tem, da bi v Piacenzo poslali obtoženca Ivančiča, da bi se seznanil z ozemljem in pogoji. Zelen pa je to odklonil in dejal, da pojde nekdo drugi.

Domnevajo, da je povzročilec teh strašnih zločinov kateri izmed enajstih odsotnih obtožencev. Zaradi tega ni o tem še točnih podatkov. Na razpolago so pa točni podatki in tvarni dokazi glede razdeljevanja orožja za atentate po šolah in Boveu in drugod, za pretrganje železniške proge pri Trbižu ter za načrt atentata na Duceja ob obisku v Kobardu leta 1938. Do tega atentata, za katerega je bilo poskrbljeno že vse, ni prišlo po čudežnem naključju. Dalje gre za umor zakoncev Marangoni leta 1929, za atentat na most pri Podklostru, čez katerega gre proga iz Italije v Nemčijo, ter za dejanja vojaškega vohunstva. Ta dejanja so bila storjena in priznana.

Da bi se ustvarilo ozračje ugodno za sanje o sovjetski republiki, so širili sramoten tisk, izdajali letake z zlagano športno, kulturno in socialno vsebino, vzpodbujali tuje vojake, naj pobegnejo in se upirajo, vohunili, pripravljali si orožje, potrebno za prevrat.

V razpravni dvorani je na mizi razpostavljena cela orožarna, ki pa tvori le del tistega, kar so oblasti našle po raznih krajih na Krasu ali pri sedanjih obtožencih. Pri skupini so našli 200 kg tritola, 21 kg razstrelilne želatine, 17,5 kg dinamita, 149 ročnih bomb, 75 vžigalnikov, 71 vžigalnikov na živo srebro, 40 m razstrelilne vrvi, stikalne priprave za eksplozije ter dve popolni strojniški znanke »Fiat«, 85 samokresov, tri strojniške samokrese znanke »Mausere«, vojaške puške in samokrese, 1600 nabojev za strojnice, 1797 nabojev za samokrese in puške.

Velik del pripadnikov nasilniškega gibanja je bil povezan med seboj po polni organizaciji, ki je obstajala v bivši Jugoslaviji. Organizacijo so sestavljali begunci, katere so podpirali razni tuji državljani.

Prvega so zaslišali obtoženca Sosija, študenta petega letnika inženirske tehnike. Ta je bil eden izmed poglavarjev študentskega prevratnega gibanja in je med preiskavo popolnoma in podrobno izpovedal vse, kakšno je bilo to gibanje in kakšni so bili njegovi cilji ter v koliko so razni soobtoženci odgovorni. Zatem je bil zaslišan obtoženec Milan Golsi, uradnik, ki je pri preiskavi priznal, potem pa po vzgledu svojega prednika skušal znanjati svojo odgovornost in odgovornost soobtožencev, vendar pa je potrdil dejanja, katere je priznal v začetku. Ob 15 je bila razprava ustavljena in preložena na danes.

Vojna na zahodu

Berlin, 3. dec. AS. Nemški poročevaleci urad dodaja nemškemu vojnemu poročilu, da so nemške podmornice v mesecu novembru potopile 21 angleških trgovskih ladij ali pa ladij, ki so v angleški službi in sicer vsega skupaj za 113.000 ton. Motorni člani so potopili 7 angleških trgovskih ladij in sicer skupno za 42.500 ton.

Verske razmere v Rusiji

Stockholm, 3. dec. AS. Po statistiki, ki jo je izdelali protestanti na Švedskem, so v Stalinovi Rusiji le še trije katoliški duhovniki, medtem ko jih je bilo pred revolucijo 810. Dalje osem protestantskih pastorej, prej pa jih je bilo nad 200. Vseh 900 samostanov v Rusiji je bilo spremenjenih v sedeže za organizacijo brezbožnikov.

Prvi petek vsi k zadostilnemu obhajilu

Ljudje so večkrat s slepoto udarjeni. Kadar jim gre vse po sreči, tako radi pozabijo na Boga in iščejo nebesa na zemlji. Z vsemi močmi vse na zemeljskih dobrinah in nitemnostih. S svetopisemskimi izgubljenim sinom blodi po deželi bogodtujenosti in bogopozabljenosti. Lahkomiselno se izgubljajo v deželi greha, razuzdanosti, pogubnih strasti. Vodi jih poželenje oči, poželenje mesa in napačni življenja. Za Boga in njegove postave jim ni mar. Za očitke vesti se ne zmenijo.

Pa jih začne Bog zbadati s trnjenjem trpljenja, nanje vsuje poho gorja, stisk in ponižanj. Ob zbadanju tega trnja pa se večkrat iz zadolžene duše privije plašen klic po izgubljenem Bogu. Po naku sv. pisma so nam božje šibe v poboljšanje, ne pa v pogubljenje (Jdt 8, 27).

Ali je mar oče, ki s šibo kaznuje porednega otroka, krut? Ne, neusmiljen in krut bi bil, če bi ga ne kaznoval, temveč ga pustil drveti naprej po strmini v prepad. Ali je krut zdravnik, ki s ostrimi noži reže bolnika, mu povzroča bolečine, ga muči z grenkimi zdravili, s lakoto in ječo? Ne, saj mu prav s tem rešuje življenje in vrača zdravje. Bog pa s trnjenjem trpljenja in nožem bolečin opominja zablodele, naj se vrnejo na pravo pot, naj se spreobrnejo k Gospodu, svojemu Bogu.

Bogata skušnja nas uči, da je brez števila izgubljenih grešnikov, ki so blodili daleč stran od Boga, šele po udarilih trpljenja našla pot v Očetovo hišo. Kdaj pa je izgubljeni sin začel skesano

govoriti: »Vstal bom in pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, grešil sem?« Dokler mu je sijalo sonce sreče in je imel vsega v izobilju in je užival po mili volji? Ne, v tistih dneh mu kaj takega ni prišlo na misel. Šele skrajna beda in žgoča stiska ga je stresnila in spametovala in tako privedla nazaj k Bogu.

Trpljenje je zveličaven božji opomin, ki k Bogu kliče one, ki so se oddaljili od njega.

Ali se nismo tudi Slovenci precej odtujili Bogu? Naše kršnanstvo je postalo plitko, zunanje, ne prekrvaša nas s svojo bogato vsebino. Večne božje postave pri nas mnogi lahkomišlino in brez globokega kesanja prestopajo. Preveč smo se zapirali svetu in pri tem pozabljali, da smo otroci večnosti. Nenasiten pohlep po neomejenem uživanju nas omamlja in obseda. Pa je večni Kralj vekov zagrmel med nas in sipa na bogopozabni svet ploho gorja — v svarilo in opomin: Kristjani, po nevarnih potih hodite, vrnite se k meni nazaj!

Ali se bodo zdravila naša srca iz posvetnih omotie? Ali se bodo odtrgale od usne češče uživanja in se bo poleglo kipeče morje strasti? Ali bomo prešli glasni božji opomin in živeli naprej svoje nore življenje, posvečeno goli časnosti?

Ne, prvi petek gremo vsi, očisti in spokorjeni, k zadostilnemu sv. obhajilu! Nihče ne sme manjkati! Kristusovi apostoli bodo poskrbeli, da res nihče ne bo manjkaj!

Sport

Športna vzgoja v družini

Kdaj in kako začeti z otroškim treningom

Nekaj misli pred prazniki otroškega obdarovanja

Kdor hoče v športu doseči velike uspehe, mora pričeti z vajo zelo zgodaj. Če v otroških letih. Pomembna so celo leta pred vstopom v ljudsko šolo. Otroci seveda nimajo pojma o športnem treningu in so v vsem odvisni od slučajnega urjenja v igrah in od vodstva staršev in učiteljev. Starši pa, ki bi radi videli, da bi se otroci v letih dozorevanja bavili s športom in telovadbo, navadno ne vedo, kaj in kako.

Največ grešijo tisti, ki ravna napačno. So ljudje, ki mislijo, da je za otroke vsak šport koristen. Tako vidimo premlade kolesarje, včasih tudi tekalce, največkrat pa akrobate, ki zabavajo svoje starše z raznimi nenormalnimi gibi in držami telesa. Pretirano pretegotenje sklepov in pretirano zvižanje hrbtenice je mlademu organizmu gotovo v kvar. Večkrat pa naletimo tudi na »vzgojitelje«, ki prepovedujejo otrokom vsako otroško športno udejstvovanje. Nedavno sem videl tak primer na nekem ljubljanskem dvorišču. Otroci so se veselo igrali, tekali in kričali, pa se je mati hudo prestrašila, ko je videla, da jih je oče zalotil pri opravi, ko so bili preveč razgibani in preveč glasni. Podobne prizore smo gledali tudi v mestnem gaju. Tisti, ki varujejo mladino in se brigajo za njeno vzgojo, večkrat mirijo takrat, ko to ni potrebno. Preradi pozabljajo, ali pa sploh ne vedo, da je igra biološka potreba otrok, ki je za zdravo rast prav tako potrebna kot primerna hrana, pravno oblačenje in čist zrak v stanovanju.

Zoga — najboljša igrača.

Če nam je na tem, da podpremo telesno-kulturno gibanje med Slovenci, bomo morali v bodoče posvečati veliko več pozornosti telesni vzgoji v družini in ljudski šoli. Otroci, ki so bili v teh letih prikrajšani na igrah in otroškem športnem udejstvovanju, pač nikoli ne bodo mogli dohiti onih, ki so bili deležni pravilne športne vzgoje. Ne gre za to, da bi se že v petem ali osmem letu starosti pripravljali na tekme, pač pa za to, da potom telesne vzgoje podpiramo pravilno telesno rast, da negujemo otroško spretnost, zlasti pa čut za ravnotežje in hitro odzivnost, kar pomeni ključ do uspeha. Otroci ne morejo biti močni, tudi ne vztrajni, morajo pa biti spretni, prožni in hitri v igrah. Med vsemi športnimi pripravami (smuči, sani, drsalke, kolo itd.), ki so otroški telesni vzgoji najbolj v prid, pripada prvo mesto žogi.

Ljubljanski nogometni sodniki na tekmi Triestina : Juventus

Vsi prijavljeni sodniki za izlet v Trst se pozivajo, da se zberejo v nedeljo 7. t. m. ob 6 zjutraj v avli glavnega kolodvora zaradi nabave vozniških kart. Potujemo z vlakom ob 6.20 (prihod v Trst ob 10), prihod v Ljubljano ob 21. Pričetek tekme Triestina : Juventus ob 15. Seznam vseh prijavljenih sodnikov je v dopisni knjigi v kavarni Evropa. Vsak udeleženec naj prinese s seboj tudi osebno izkaznico s sliko. Vsi oni, ki posedujejo kakršne koli vrste železniške olajšave, naj prinesejo izkaznice s seboj. — Tajnik.

Objava CONI-ja športnim društvom

Zaupnik CONI-ja objavlja: 1. Športna društva, ki so odvisna od CONI-ja, morajo kopije vseh športnih objav, ki so redne ali izredne, poslati na Urad zaupnika CONI-ja v Ljubljani, Tyrseva cesta 1a. — 2. Vpis športnih društev v zvezo in izdajanje osebnih legitimacij športnikom se bo začelo z dnem 1. januarja 1942-XX v smislu odredbe, ki jih bo pravočasno izdal zaupnik CONI-ja. Vse druge odredbe, temu nasprotno, so razveljavljene.

Kdo bo sodeloval na evropskem nogometnem prvenstvu L 1942?

Inozemski listi so objavili načrt o evropskem nogometnem prvenstvu L 1942. Po prvih poročilih o tem prvenstvu posnemamo, da nameravajo razdeliti sodelujoče države v dve skupini. Obe skupini bosta odigrali svoje prvenstvene tekme ločeno, finalne borbe pa se bodo vršile v olimpijskem stadionu v Berlinu.

Pobudo za tako imenovano vojno evropsko prvenstvo so dali Nemci. V prvi skupini bodo igrali reprezentativne enajstorce Italije, Nemčije, Madžarske, Švedske in Danske, v drugi pa reprezentance Hrvaške, Slovaške, Romunije, Finske in Bolgarske.

Beljak vodi v koroškem nogometnem prvenstvu

Jesensko prvenstvo koroškega nogometnega okrožja se bliža koncu. Beljačani, ki so sedaj na čelu razpredelnice, so gostovali v nedeljo v Kranju. Kljub temu, da so se Kranjčani dobro držali — poročila v nemških listih hvalijo zlasti Martellanca, Vrečka, Božiča in vratarja Golostreja — so izgubili tekmo z 0:2. — O srečanju med Rapidom in Jesenicami, ki se je končalo s 4:1 (2:0) v korist

Zoga ima lastnosti, da odskakuje in se kotali. Otroci, ki se igrajo z žogo, ki jo mečejo in lovijo, postanejo nenavadno spretni. Nagnosko se urijo v pravilnem odmerjanju metov in sunkov, v metanju v določeno smer in v hitri odzivnosti, ko morajo žogo loviti. V dinamičnem oziru pomenijo igre z žogo odlično telesno vzgojo, ki vpliva na splošno spretnost otrok. Oko se navadi na pozorno gledanje, roke in noge pa na pravočasne in pravilno odmerjene gibe. Vse to velja seveda v prvi vrsti za one igre, pri katerih otroci mečejo in lovijo žogo z rokami. Nogomet je v vzgojnem oziru manj vreden, ker izvajamo to, kar bi morali z rokami, z nogami.

Tudi drsalke so priporočljive.

Medtem ko lahko poklonimo otrokom žogo že v tretjem letu starosti — dobrodošla je tudi prej ali pozneje — moramo biti z drugimi športnimi pripravami previdni. Pri igrah z žogo se ni bati prevelikih naporov (razen pri nogometu), prezgodnje vaje na kolesu ali n. pr. smučeh pa imajo lahko slabe posledice.

Strokovnjaki mislijo, da smejo otroci začeti z drsanjem ali kolesarjenjem šele ob vpisu v ljudsko šolo. Izredno odporni lahko začnejo že v šestem letu. Takšno športno udejstvovanje pa mora biti »dozirano«. Otroci nikakor ne smejo kolesariti in podobno do utrujenosti, temveč le tu pa tam in še takrat za kratek čas.

Od zimskih športov je priporočljivo vse: sankanje, drsanje, smučanje in tudi kješenje kot razvedrilo. Sani pridejo najprej na vrsto. Drugo in tretjo zimo se sankajo otroci s starši in je važno le to, da so toplo oblečeni. Drsalke so zelo priporočljive, vendar ne prej kot po šestem ali sedmem letu. Pri drsanju postanejo otroci spretni in hitri, zlasti pa se razvija čut za ravnotežje. Kot tretji zimski šport pride v poštev smučanje, za katero so otroci godni po sedmem letu. Poudariti pa je treba, da je tako zgodnje športno udejstvovanje škodljivo, če ni časovno odmerjeno ali dozirano. Za najmlajše zadostuje polurno udejstvovanje, za starejše pa po eno uro na dan.

Starši, ki pred Miklavžem in božičem ugrabijo, kako bi razveselili svoje otroke, bodo storili prav, če jim bodo poklonili darove, ki bodo v veselje našemu najmlajšemu športnemu rodu.

Celovčanov, poročajo, da je pripisovati zmago odlični postavi Rapida. Jeseničani so nudili dober odpor, vendar je vse akcije strelcev preprečil vratar Finger, ki je bil v izredni formi. Častni gol za Jesenice je zabil Janežič.

Gradjanski je dobil po zadnjih uspehih na Bolgarskem več vabil za gostovanje v inozemstvu. 14. t. m. bodo gostovali Zagrebčani v Budimpešti, teden pozneje pa bodo imeli v gosteh enajstoročje Ferencvarosa. Razen tega so povabili »purgarje« tudi v Italijo, Romunijo in na Slovaško.

Monakovska enajstoročja bo vrnila obisk nogometnim tovaršem iz Sofije. Poročajo, da bo povratna tekma med Monakovim in Sofijo dne 5. aprila.

Alfa Romeo zmagal v Argentini. Na avtomobilskih dirkah za nagrado Šenfedino je zmagal Argentinec José Canziani na avtomobilu tipa Alfa Romeo. Pri dirki je dosegel povprečno hitrost 97,128 km na uro.

Zimski petohoj bo uro vpeljal v Švici. Novi petohoj bo obsegal jahanje, sabljanje, plavanje, tek na smučeh in tekovanje v smuku.

Živahen Miklavžev semenj v Novem mestu

Novo mesto, 2. decembra.

Ob velikih sejnih je videti, kaj Novo mesto v gospodarskem pogledu pomeni ne le za svoj bližnji okoliš, ampak tudi daleč po Dolenjski. Na semanje dni prihite namreč v Novo mesto v svojih kupčijskih zadevah ljudje od blizu in daleč in s tem potrjujejo pomen, ki ga ima mesto za izmenjavo oziroma kupčijo.

To je bilo potrjeno tudi v torko, ko se je tedaj vršil največji novomeški sejm, tako imenovani Miklavžev sejm, ki tokrat zaradi izrednih razmer ni bil tak, kakršnega so Novomeščani bili vajeni v prejšnjih časih, ko se je po mestu kar trlo ljudi in je bilo blaga na kupe, ki pa je vendarle bil zelo živahen in je v mesto privabil obilo kupcev in prodajalcev. Najpomembnejši del sejma je bil na Loki, kamor so živinorejci pripeljali 1093 prašičev, 387 glav plemenske goveje živine in 46 konj. Še več konj kakor na Loki pa je menda bilo

Uspel Dopolavorov koncert za vojake

Ljubljanski Dopolavoro je priredil v torko popoldne v zveznih prostorih na Taboru velik pevski koncert za vojaštvo. Prireditelj je bila večja obsega in so sodelovali orkester EIAR-ja iz Ljubljane, pod vodstvom D. M. Šijanica in nekateri člani in članice ljubljanske Opere, tako Ksenija Vidaličeva, Mila Kogejeva, skupina plesalk in plesalcev. Kot gost je nastopil nemški baritonist Rudolf Sulzer, dvorni pevec z Dunaja. Za razne gledališke točke med sporedom so poskrbeli tudi nekateri vojaki sami in se s svojimi nastopi lepo uveljavili. Predstave se je udeležilo nad tisoč vojakov grenadirjev sardinskega polka, poveljnik divizije general Orlando in mnogi častniki. Prenovljena dvorana pokrajinskega Dopolavora je bila za to slovesnost še posebej okrašena s trobojnicami. Vei nastopi in vse točke so žele navdušeno odobravanje. V odmoru se je poveljnik divizije general Orlando zahvalil vsem nastopajočim za lepo prireditev in jih povabil na malico.

Iz Novega mesta

Osebnost. Za honorarnega veroučitelja na drž. realni gimnaziji v Novem mestu je bil imenovan g. Karel Wolbang, kaplan v Šmihelu. Čestitamo!

V petek začetek narodne pravne pobožnosti devetih prvih petkov. V petek se prične po vseh krajih narodna pravna pobožnost devetih prvih petkov. V kapiteljski cerkvi bo tega dne zjutraj ob pol 7 pobožnost v čast presv. Srcu Jezusovemu s skupnim obhajilom med sv. mašo. — V frančiškanski cerkvi bo orglana sv. maša, prav tako ob pol 7. — V Šmihelu bo sv. maša, pridiga in litanije ob 7.

Učni prostori meščanske šole. Tukajšnja meščanska šola je pričela s poukom, čeprav ni imela na razpolago učnih prostorov, ob katere je prišla s katastrofo, ki je zadela poslopje tukajšnje ljudske šole. Vodstvo šole si je pomagalo na ta način, da si je zlo dobiti prostore, ki so zgrajeni in določeni v povsem drug namen. Pouk se sedaj vrši v mestni posvetovalnici, v mali dvorani Prosvešnega doma, v gimnaziji in v posebni sobi hotela Koklič. Šolsko delo v takih prostorih ni prijetno, je pa vsekar boljše zasilna nastanitev, kakor pa da bi mladina trtila dragoceni čas.

Sv. Stanek Apostolstva mož in fantov pred prvim petkom ta mesec odpade. Može in fantje se naj zato v čim večjem številu udeležujejo pobožnosti devetih prvih petkov.

Društvo »Mali gospodar« je v nedeljo imelo v občinski posvetovalnici svoj ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo kar lepo število malih gospodarjev, ki jim je namen in pomen novega društva orisal g. Maršol. Občni zbor je vodil Vekoslav Lilič. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. dr. Kiowsky, za podpredsednika Vekoslav Lilič, za tajnika Niče Palkner, za blagajnika R. Kobe, za odbornike pa: S. Lakner, Vinko Bele in I. Podbevšek. V nadzornem odboru sta Hagel in Meršol. Pri slučajnostih so sklenili, da bo v okviru društva osnovana tudi mladinska sekcija. Društvena članarina znaša letno 12 lir, za mladino 6 lir, za podporne člane 8 lir in za ustanovne člane 100 lir.

EIAR — Radio Ljubljana

PARLIAMO L'ITALIANO!

Schema della XXII lezione, che verrà tenuta dal dott. prof. Stancko Leben mercoledì, 3. dicembre 1941/—, ore 19.00.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijanščine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih, sredah in petkih, vedno ob 19.00 uri zvečer.

Lezione ventesima seconda

Il riccio

Il riccio infatti è un animale d'ingegno corto. Sotto la grande quercia della Val Mala, fra le radici, vive tutto un popolo strano: formiche brune, rici, lumache, una fauna. Si lavora continuamente giorno e notte. Appena è il mattino, le formiche in due lunghe file contrarie portano a casina ogni ben di Dio. Queste vanno sempre d'accordo e s'aiutano l'una con l'altra. Ogni tanto la riccia torna a casa con un gran fascio di foglie sopra la schiena. E andata a rotolarsi sotto i castagni e tante foglie le si sono infilzate sul dorso, tante ne porta a casa. È stata su come il solito tutta la notte ed ha ancora molto da fare, perché questo è l'ultimo giorno e deve preparare il letto per il gran sonno invernale. Il piccolo suo, seduto sopra una radica di quercia, la guarda tutto contento. È simile a un minuscolo porcellino da latte, più ignorante d'una talpa, e non sa niente, non capisce niente.

«Vammi a prendere le ulive laggiù sotto gli alberi storti!»

Najlepše darilo

ki ga morete dati za Miklavža, za Božič ali Novo leto svojim bližnjim in daljnim prijateljem je

„SLOVENEČEV KOLEDAR“!

Živahen Miklavžev semenj v Novem mestu

Novo mesto, 2. decembra.

Ob velikih sejnih je videti, kaj Novo mesto v gospodarskem pogledu pomeni ne le za svoj bližnji okoliš, ampak tudi daleč po Dolenjski. Na semanje dni prihite namreč v Novo mesto v svojih kupčijskih zadevah ljudje od blizu in daleč in s tem potrjujejo pomen, ki ga ima mesto za izmenjavo oziroma kupčijo.

To je bilo potrjeno tudi v torko, ko se je tedaj vršil največji novomeški sejm, tako imenovani Miklavžev sejm, ki tokrat zaradi izrednih razmer ni bil tak, kakršnega so Novomeščani bili vajeni v prejšnjih časih, ko se je po mestu kar trlo ljudi in je bilo blaga na kupe, ki pa je vendarle bil zelo živahen in je v mesto privabil obilo kupcev in prodajalcev. Najpomembnejši del sejma je bil na Loki, kamor so živinorejci pripeljali 1093 prašičev, 387 glav plemenske goveje živine in 46 konj. Še več konj kakor na Loki pa je menda bilo

pri Windischerju v Kandiji, kjer se je razvil pravečo sejmšče za konje, kjer ima človek priliko zasledovati zanimiv in včasih zabaven razvoj konjskih kupčij, pri katerih tako zelo prihaja do veljave prekupevalske spretnosti in prebrisnosti. Nekoliko manj živahno je bilo na trgu, kjer so se tokrat po dolgem času pojavili tudi prodajalci manufakturnih izdelkov, ki so, razumljivo, kupčije sklepali le proti izročitvi pripadajočih nakaznic za obleko. — Živahne kupčije so se sklepale tudi po novomeških trgovinah; dobro obiskane pa so seveda bile tudi gostilne in to tem bolj, ker je toplomer zjutraj padel globoko pod ničlo in ga ni moglo občutno dvigniti niti lepo dopoldansko jasno vreme.

Pravijo, da se že dolgo ni dogodilo, da bi na Miklavžev sejm vladal tak mrz, ki so ga pa ljudje le z veseljem sprejeli, da le ni več nadležnega oblačnega neba, ki je mesec dni pritiskalo na novomeško ozračje.

Kristusova zgodovina

Giovanni Papini

4. Oktavian

Ko se je pojavil Kristus med ljudmi, so vladali na zemlji zločinci, ki so jim bili ljudje poslušni. Rodil se je podložen dvema vladarjema: enemu močnejšemu in oddaljenemu v Rimu, in drugemu zloglasnejšemu in bližnjemu v Judiji. Prvi lopov, pustolovec in srečnej, je ugrabil cesarstvo s pokoljem, drugi lopov, pustolovec in srečnej je ugrabil s pokoljem kraljestvo Davidovo in Salomonovo.

Oha sta se visoko povzpela po krivih in nezakonitih potih: po državljanskih vojskah, izdajah, okrutnostih in klanju. Bila sta rojena, da se razumeta. Bila sta zares prijatelja in so-krivca, v kolikor je to dopuščalo vazalstvo podložnega hudobneža napram zlobnemu gosposdarju.

Oktavian, sin veletrijskega oduhu, je bil strahopetec v vojski, maščevalec v zmagah, izdajalec v prijateljstvih, okrutnej v kaznih. Nekemu obsojencu, ki ga je prosil vsaj za pokop, je odgovoril: »To je stvar mrhovinarja.« Mučenim Peružancem, ki so prosili pomiloščenja, je zakričal: »morierum esset!« Kvintiliju Galiju hoče zaradi gole sumnje sam izkopati oči, prden ga da zadaviti. Ko je dobil cesarstvo in so bili pobiti in razpršeni sovražniki ter si je prisvojil vse službe in oblasti, si je nadel krinko krotkosti; od mladostnih napak mu je ostala le pohotnost. Govoril so, da je prodal v mladosti dvakrat svoje devičstvo: prvič Cezarju, drugič v Španiji Hirciju za 30.000 sestercev. Sedaj se je zabaval v mnogih razporokah, v novih svatbah z ženami, ki jih je jemal prijateljem, v skoraj javnih preuštvi; predstavljal je komedijo, da je obnovil sramotljivost.

Ta umazani in bolehnj človek je bil gosposdar zahoda, ko se je rodil Jezus, in ni nikoli vedel, da je bil rojen oni, ki je imel nalogo končno razušiti ono, kar je on osnoval. Njemu je zadostalo modroslovje malega, debelega prepisana Horacija: »Uživajmo danes vino in ljubezen, smrt nas brezupno čaka: ne gubimo niti čnega dneva.« Zaman je pel Kelt Virgilij, človek z dežele, prijatelj senc, krotkih volov, zlatih čebel, Virgilij, ki je z Enejem stopil v Averno, da motri muke obsojencev in prelil svojo nemirno otožnost v glasbo besedi, zaman je ljubeznivi Virgilij, religiozni Virgilij naznanjal novo dobo, nov red, nov rod, nebesko kraljstvo, bolj posvetno in blede kakor ono, katero je oznanjal Jezus, toda plemenitejši in čistejši od peklenskega kraljestva, ki se je pripravljalo. Zaman, ker je videl Avgust v onih besedah pastirsko domisljijo in si je morda domisljal, da je on izprični gosposdar izpričenih, napovedani odrešenik, obnovitelj Saturnusovega kraljestva.

Slutnjo o rojstvu Jezusa, resničnega kralja, ki je prišel, da premaga kralja zla, je imel morda pred svojo smrtjo veliki vzhodni Avgustov varovalec, njegov vazal v Judeji, Herod Veliki.

Il piccolo spicca un salto e parte.

«Stai attento alle automobili quanto attraversi la strada e bada alle biciclette: ieri ne hai bucata una.»

La madre tira via di sotto le foglie un passero morto e prende a sprennarlo. Sente un'occhiata alle spalle. Si volta e vede il figlio suo ancora lì che la guarda: ha già dimenticato l'incombenza.

«Th'o detto d'andarmi a prendere le ulive.»

Il piccolo le volta il codino e riparte. Eccolo fuori nel campo, fra il grano appena nato, timoroso di qualche incontro. Giunto a mezzo sole, ritorna indietro che ha dimenticato tutto. La madre, quando lo vede ancora lì bocca vuota, gli dà una zampata sul muso.

«Le ulive! Le ulive! Le ulive!»

Il figlio parte al galoppo.

(Secondo Fabio Tombari.)

Pronomi personali atoni.

io	tu
Dativo: mi (mi permette)	ti (ti permette)
Accus.: mi (mi chiama)	ti (ti chiama)
egli (esso)	ella (essa)
Dativo: gli (gli permette)	le (le permette)
Akus.: lo (lo chiama)	la (la chiama)
noi	voi
Dativo: ci (ci permette)	vi (vi permette)
Accus.: ci (ci chiama)	vi (vi chiama)
essi	esse
Dativ.: loro (permette loro)	loro (permette loro)
Accus.: li (li chiama)	le (le chiama)

1. Mi chiamato; hanno permesso loro.
2. Lo ha chiamato (l'ha chiamato); la ha chiamata (l'ha chiamata); li ha chiamati; le ha chiamate.
3. I verbi: dare, fare, andare, stare, dire nella 2. pers. sg. dell'imperativo: dare — da' (dammi quel libro!); fare — fa' (fammì un favore!); andare — va' (vattene in pace!); stare — sta' (stammi sano e allegro!); dire — di' (dimmi la verità!).

Esercizi.

1. Sostituite alle parole stampate in grasso le forme atone dei pronomi personali: Chi ha dato alla domestica il permesso di uscire? — Tu non sai la novità. — Aspetto mio fratello da una mezz'ora. — Hanno accompagnato gli amici al teatro. — Tutti vedono i difetti altrui. — Voglio bene alla mia mamma. — Hanno comprato al mercato carciofi per settanta centesimi l'uno. — Ho dimenticato tutte le offese sofferte. — I ragazzi hanno avvisato la popolazione. — Leggeva il giornale. — Le siepi grondavano di guazza. — Lodavano i suoi ricciolini biondi. — La madre e il bambino non avevano orrore del buio. — Serviva gli avventori. — Abbiamo passato la sera a casa. — Ho detto allo zio e alla zia di rimanere ancora alcuni giorni. — Usavano troppe parole. — Le rene sono utili ai Lapponi.

2. Rispondete alle seguenti domande in modo che la risposta contenga un pronome: Quando avete comprato questi guanti? — Avete già scritto a Vostra moglie? — Vi piace questo film? — Hai portato tu queste buone notizie? — Avete ricevuto molte lettere? — Perché non apri le finestre? — Hai ringraziato la mamma?

Droblne novice

Koledar

Četrtek, 4. decembra: Barbara, devica in mučenica; Peter Hrizolog, škof in cerkveni učenik; Melecij, škof.

Petek, 5. decembra: Saba, opatica; Krispina, mučenica; — prvi petek.

Novi grobovi

† Viktor Meden

V Ljubljani je nenadno umrl ugledni ljubljanski trgovec, industrialec in bivši član občinskega sveta g. Viktor Meden. Rajni je bil tudi predsednik Združenja trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine. Užival je velik sloves kot soliden trgovec in kot industrialec, ki pa je tudi kot človek splošno spoštovan.

Njegovo truplo leži na Zalah v kapelici svetega Nikolaja, odkoder ga bodo v četrtek 4. decembra ob 4 popoldne prepeljali v njegov rojstni kraj v Begunje pri Cerklji, kjer bo v petek 5. decembra ob 3 popoldne pogreb na domačem pokopališču. Naj mu sveti večna luč! Žalostnim sorodnikom, sestram in bratom izrekamo ob tej izgubi svoje sožalje!

Osebnosti

— Promocija. 2. decembra je bil promoviran na univerzi v Ljubljani za doktorja prava gospod Goleš Ludvik iz Maribora. Cestitamo!

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg.: Bračič Avgust, Soklič Emil, iz Ljubljane in, Desnica Peter iz Obrova v Dalmaciji. Cestitamo!

Nove določbe za zatemnitev

Od 6.30 zvečer do 7.30 zjutraj

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino v smislu svojih odredb z dne 6. junija 1941-XX št. 42 in 12. novembra 1941-XX št. 149 smatra za potrebno odrediti nove ure za zatemnitev in odreja:

Cl. 1. Do nadaljnjega morajo biti zatemnjena vsa stanovanja od 18.30 do 7.30.

Cl. 2. V veljavi ostanejo vse odredbe, dane z dnem 6. junija 1941-XX št. 42.

Cl. 3. Gornja odredba stopi v veljavo dne 6. decembra 1941-XX.

Ljubljana, dne 2. decembra 1941-XX.

Bliznjim in daljnim prijateljem darujte „Slovenčev koledar“!

— Stanovitven mraz. Konec novembra je začel pritiskati mraz, ki je zadnje dni novembra vsak dan narastel za dve stopinji in dosegel 1. decembra zjutraj res že — 8,8. 2. decembra je mraz za malenkost popustil. Zjutraj je bilo — 8,4. 3. decembra zjutraj smo skoraj dosegli mraz 1. decembra, namreč — 8,7. Čez dan je seveda mraz popuščal, vendar smo v prvih popoldanskih urah komaj dosegli 1 stopinjo nad ničlo. Zaradi meglenega vremena je tudi začelo nastajati ivje, ki je z vsakim dnevom večje, čeprav čez dan odpade. Ivice daje prav poseben čar vsem nasadom, zlasti parku Tivoliju.

— Združenje brivcev in frizerjev obvešča cenj. občinstvo in članstvo, da bodo predmetne obratovnice izjemoma odprte v nedeljo, dne 7. decembra t. l. od 8—12, dočim mora biti v ponedeljek — na praznik, dne 8. decembra celi dan zaprto.

— Delajmo jaslice! Knjižnica „Delajmo jaslice“ je prvega izšla. Dobi se po knjižarnah. Cena 10 lir.

— Dogon klavne živine. Prehranjevalni zavod Visokega Komisarata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za klavno živino: v torek, dne 9. decembra t. l. v Novem mestu; v torek, dne 9. decembra t. l. v Novem mestu; v sredo, dne 10. decembra t. l. v Zuzemberku; v sredo, dne 10. decembra t. l. v Trebnjem.

— Odkup preševcev bo v sledečih okoliših: Novo mesto 9. decembra, (skupno z dogonom za govejo živino); Grahovo 9. decembra; Metlika, 11. decembra; Ljubljana 11. decembra. Začetek ob 9.

— Za Miklavža! Prinesite otroku ali prijatelju smeh! Kupi knjigi „Pod drobnogledom“ in „Zbirala leča“!

— Nov nastop um. slikarja Henrika Smrekarja. V Galeriji Obersnel na Gosposvetki cesti se poleg najstarejših kanonov impresionistov predstavlja sl. občinstvu Smrekar z malo plastiko. Zbirka teh terakov je zelo pisana — po motivih in po načinu obdelave. Smrekar ne misli z Michelangelom konkurirati, pač pa rojake razvedriti, lačne „firbce“ nasititi in dati preljubim tovaršem lepo priliko, da ga spet enkrat malo — prežvečijo.

— Uradništvo bolniške blagajne Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani daruje namesto venca na grob pok. Antona Gasparja, očeta njihovega tovariša, za slovenske izgnance v Srbiji 235 lir. Denar je bil takoj poslan, kamor je bil namenjen. Kolodvorski misijon se za plemeniti dar najtopleje zahvaljuje.

Ljubljana

1 Mesečna rekolekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 5. decembra. Začetek točno ob 5 popoldne. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski duhovniki vljudno vabljeni. — Vodstvo.

1 Love! Lovski društvo v Ljubljani poziva člane, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba ustanovnega člana Viktorja Medena v petek 5. decembra ob 3 popoldne.

1 Stolna kongregacija za gospe opozarja svoje članice, da v petek, dne 5. t. m. ne bo sestanka, pač pa prihodnji petek, dne 12. t. m. — Odbor.

1 Mraz je ustavil gradbeno delavnost. Mraz zadnjih dni je pritisnil tako hudo, da so morali na vseh stavbah ustaviti delo. V sredi mesta sta bili v teku le dve večji gradbeni deli: stebrišče in ribnice ob trimoštvu in pa stebri za zatvornico ob cukrarni. Medtem ko se dela na ribnicah skoraj bližajo koncu, pa so gradbeni dela pri zatvornici šele komaj pred dobrim tednom začeli. Na desnem bregu so začeli graditi betonski stebri opornice. Zgradili so ga že do višine betoniranega obzidja in porabili za to okrog dva vagona cementa. Komaj začeto delo je mraz seveda prekinil. Tudi druge privatne stavbe, ki so bile še v teku, so morale ustaviti delo in prav verjetno je, da bo

gradbena delavnost oživila v večini šele spomladi.

1 Trpežna zimska jabolka je mestni prekrbovalni urad spet začel oddajati na svoji stojnici na živilskem trgu ter gospodinje prav pridno segajo po njih zlasti zaradi praznika otroškega prijatelja sv. Miklavža.

1 Mladinska opereta v frančiškanski dvorani. Na praznik 8. decembra zaigrajo mladinci z Rakovnika Santaerlijevo opereto »Pevčka s planine«, ki je bila nagajena s prvo državno nagrado v Rimu. Opereta je polna lepih, priklupnih melodij in svežega humora. Predstava bo ob pol 3 popoldne. Predprodaja vstopnic od danes naprej v trgovini Šfiligij, Frančiškanska ulica.

MIKLAVŽ PRIHAJA

innakupuje otrokom najlepša in najvrednejša darila v LJUDSKI KNJIGARNI Ljubljana, Pred škotijo št. 5

Tam najde bogato izbiro slikanice za najmlajše, ki še brati ne znajo — za odraslejšje pa krasne knjige pravljic, povesti, potopnih zgodb in mladinskih romanov v elegantnih siskami opremljenih izdajah.

Ne pozabi:
Miklavž kupuje v
Ljudski knjigarni.

1 Skromen Miklavžev sejem. Že tradicionalni Miklavžev sejem na Kongresnem trgu je letos bolj skromen. Samo ena vrsta stojnic stoji ob robu Zvezde od Filharmonije do nunskega samostana. Pa ne samo to, da je Miklavžev sejem po udeležbi prodajalcev zaostal za prejšnjimi leti, tudi zaloge so bolj skromne. Največ prodajajo po stojnicah igrače, med katerimi prevladujejo seveda ceneji izdelki. Prodajalci so lepo založeni z lično izdelanimi košaricami za Miklavževa darila, z Miklavži in parklji, velikimi in malimi, katere darovalci radi prilagajo svojim darovom. Tudi sladkarije so na razpolago. Največ je seveda mandarin, orehov, lešnikov, suhih fig in drugih dobrot, ki gredo mladini tako rade pod zob. Drugi trgovci ponujajo praktična darila, večinoma šolske potrebščine, kakor zvezke, svinčnike, peresnike in podobno. Običajna prodaja korobačev in šib, ki jo je že nekaj let vodila podjetna mladina, letos ne gre posebej dobro. Že ponudba sama je razmeroma majhna, povpraševanje pa še manjše, saj ima le malokdo denar za nepotrebna in nepotrebna darila. Še posebno pa jo je zagodel Miklavževemu sejnu mraz, ki je tako hud, da kaj hitro prežene slehernega, ki nima važnega opravka, s sejma. Zato ni nič čudnega, če je mnogo manj radovednežev, ki so druga leta tako zvesto hodili od enega kraja do drugega in uživali ob razstavljenih dobrotah.

1 Cenjenemu občinstvu naznanjam, da prodajam od sobote 6. decembra zopet v svoji mestnici v Bohoričevi ulici 11 in na stojnici v Šolskem dvorcu. Sprejemam tudi nove stranke. Ivo Zan.

1 Miklavževanje športnega kluba Marsa bo v Gluhonemnici v petek, 5. decembra ob 5. Darila oddajate istotam.

1 Sv. Miklavž je sporočil Krščanskemu ženskem društvu, da pride v petek ob 4 v belo unioneško dvorano, kjer ga naj čakajo pridni otroci zlasti pa še najmanjši. Naročila sprejema istega dne v isti dvorani med 11. in 14.

1 Miklavž bo vam in vašim otrokom napravil veliko veselje, če bo prinesel vstopnico za opereto »Pevčka s planine«. Mamice, ne pozabite tega!

1 »Postržek« je dekle, preprosto, naivno v svojem mišljenju. Ne pozna pokvarjenosti, vse gleda z zdravimi očmi in je vsem močan vzgled. Oglejte si jo tudi Vi, in hvaležni ji boste, za vso njeno navdve prijetno igro. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji, da se izognete navali na dan predstave pri blagajni.

1 »Nebeška storija« je naslov igri, ki bo na »Miklavževem večeru«, katerega bo priredil »Rokodelski oder« jutri v petek ob 5 popoldne. Darila se sprejemajo v društveni pisarni danes od 9—11 in od 13—18 zvečer. Jutri v petek pa od 9 popoldne do Miklavževega obdarovanja. Občinstvo opozarjamo, da si preskrbi vstopnice v predprodaji.

1 Pohitite z obiskom razstave Kregar-Omersa-Putrah v Jakopičevem paviljonu, ker bo razstava radi nepredvidenih vzrokov zaprta že v četrtek 4. t. m. V četrtek pred zaključkom razstave bo imel vodstvo po razstavi g. ak. el. Stane Kregar.

1 Velik dogodek je pri nas krstna predstava domačega dela. Tembolj velja po sodbi strokovne kritike za nedeljsko uprizoritev Leskovečeve drame »Vera in nevera«, s katero nam je pisatelj podaril delo visoko nadpovprečne tehnosti in učinkovitosti. Zato bo vse kulturno občinstvo, ki ne pričakuje od odra le trenutne zabave, ampak zna ceniti tudi duhovno veselje vžgano ob iskri lepote in resnice, rado obiskalo ponovitev prihodnjega nedelja ob 5. popoldne v frančiškanski dvorani.

Radio Ljubljana

Četrtek 4. decembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini. — 7.45 Pisana glasba, vmes ob 8 napoved časa. — 8.15 Radijska poročila. — 12.15 Harmonikaški duet Golob-Adamič. — 12.35 Pisana glasba pod vodstvom Potralia. — 13. Napoved časa. Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih sil v slovenščini. — 13.17 Koncert pod vodstvom Maria Gaudiosija. — 14. Radijska poročila. — 14.15 Izmenjalni koncert iz Nemčije. — 14.45 Radijska poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert zboru »Glasbene Matice« v Ljubljani. — 17.45 Opereta glasba. — 19.30 Radijska poročila v slovenščini. — 19.45 Operna glasba. — 20. Napoved časa. Radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.40 Strapaese, bar-

monikaški kvintet. — 21. Koncert sopranistke Pavle Lovšetove in basista Toneta Petroviča. — 21.30 Koncert violinista Karla Rupla, pri klavirju Marjan Lipovšek. — 22. Novice v slovenščini. 22.10 Mali orkester pod vodstvom Adamiča. — 22.45 Radijska poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selemburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Nasel sem denarnico z manjšim zneskom. — Lastnik (najbrž dijak) jo dobi pri Ivu Kisovcu, Privoz 6.

Okroglo damsko torbico s 3 ključi, rožnim vencem, robcem in manjšo vsoto denarja sem zgubila pred Mestnim domom 3. decembra. — Pošten najditelj naj vrne hišnici, Kralja Petra trg 8, Ljubljana.

Nasla se je 28. novembra vsota denarja na Izanski cesti. Naslov v upravi.

Iz Goriške pokrajine

Dolžnost devetih prvih petkov. Ganljiva zadostilna pobožnost devetih prvih petkov, ki jo je zamislil plemeniti ljubljanski vladika, je našla tople odmeve tudi v naši deželi. Organizira se že skoraj po vseh farah. Povsod, kjer so ljudje slišali o lepi in vzvišeni nameri, so se ogreli in sklenili, da bodo z iskrenim združenim zadoščenjem skušali priklicati božje usmiljenje za nas vse in za vse pretrpčeno človeštvo.

Proslava papeževskega škofovskega jubileja. Dne 15. maja prih. leta bo sv. oče praznoval 25. letnico, kar je bil v Sikstinski kapeli v Rimu od papeža Benedikta XV. posvečen v škofa. Goriški nadškof je poslal duhovščini okrožnico, v kateri jo opozarja na ta izredni dogodek, ki bo z radostjo napolnil ves katoliški svet in izraža željo, da bi tudi goriška nadškofija sodelovala pri tem jubileju. Ker hoče, da bi bilo to praznovanje pristrčno in toplo ter bi se dostojno pridružilo proslavi, ki bo v Rimu 15. in naslednji dan 14. maja, na praznik vnebohoda, je imenoval poseben odbor, ki naj pripravi proslavo na Goriškem. Predsednik tega odbora je generalni vikar msgr. dr. Buttó. Člani so: prošt. msgr. Pivdor, msgr. tajnik kapitlja, msgr. ravnatelj škofijske Kat. akcije, tajnik Kat. akcije bančni ravnatelj dr. Artusi in vsi predsedniki škofijskih Kat. akcij. — Ker v velikem delu škofije Katoliška akcija do danes še ni ustanovljena, k pripravljalnemu delu za proslavo papeževskega srebrnega jubileja del škofljanov ni povabljen.

Seno in slamo je treba prijaviti. Kakor naznanjajo razglasi, ki so jih objavili italijanski listi, morajo vsi poljedelci prijaviti seno, ki so ga letos pridelali. Pod prijavo spadajo tudi količine, ki jih kmetje potrebujejo za krmo lastne živine. Tudi če bo kmet ves pridelek porabil sam, ga mora naznaniti. Enaka določila veljajo za slamo. Tiskovine za prijavo se dobe na županih uradih.

Božični izlet v Ljubljano. Podjetna potniška pisarna Appliani priredi s privolenjem pristojnega ministrstva za blajaloče se božične praznike izreden izlet iz Gorice v Ljubljano. Prijavi se že sprejemajo in se bodo 15. dec. brezpogojno zaključili.

Za dvig naše živinoreje. Ob izbruhu vojne med Italijo in bivšo Jugoslavijo so živinorejci v obsejnim pasu pretrpeli občutno škodo, ponekod so se hlevi znatno zredili. Živinorejski oddelek kmetijskega pokrajinskega konzorcija v Gorici je dobil sedaj nalogo, da zbere naročila na živino med kmetovalci, pri katerih se je zaradi vojnih dogodkov zmanjšalo število goved. Oškodovanci naj se glede vsega postopanja zglašijo pri živinorejskih oddelkih kmetijskega konzorcija v Tolminu in Idriji, kjer bodo dobili vsa potrebna navodila in pojasnila. Uverjeni smo, da bo oblast dosegla, da nakupljene živali ne bodo imele previsoke cene.

Župan v Črničah. Kav. Primo Girolomini, župan v Črničah, je s kraljevim odlokom potrjen za novo štiriletno dobo.

Goriški mestni proračun za leto 1942. odobren. Goriški občinski svet je imel pred dnevi pod predsedstvom župana inž. Casasole važno sejo, na kateri je odobril predloženi proračun za l. 1942. Pretresal je tudi proračun mestnih podjetij in ga potrdil.

Iz Trsta

Srebrno hrabrostno medaljo je dobil tržaški rojak, pilot-poročnik Rudolf Guza, ki je poveljeval uspešnemu napadu torpednega letala na Sredozemskem morju.

Tržačani so slavili Madono Zdravja. V petek je proslavila cerkev Santa Maria Maggiore svoj praznik — Madono Zdravja. Slovesno sv. opravilo je opravil v cerkvi tržaški škof dr. Santin. Tudi v cerkvi sv. Jakoba, kjer imajo čudodelni kip M. Z., ki spominja Tržačane na strašno kolero pred 150 leti, je bila lepa slovesnost.

Umrli je v Trstu znani tržaški mešan, pisatelj, muzikolog in pesnik Ario Tribelli v. starosti 71 let. Pokojnik se je udeleževal v javnosti kot priznan muzikalni kritik, kot zelo agilen propagator alpinizma in kot upoštevane pesnik, ki je prepisal nekatera večja dela, med njimi Baumbachovega »Zlatorog« v italijansko. Bil je evroječno lastnik trgovine z muzikalijami, pozneje pa je bil sprejet v občinsko službo kot arhivar mestnega muzeja.

Smrtni padee do stopnicah. V četrtek, 20. novembra se je dogodila na stopnicah v Via d'Alviano smrtna nesreča zaradi padca. 59-letna Ida Bonomo je padla po stopnicah ter dobila pri tem take poškodbe, da jim je v bolnišnici podlegla.

Zopet primer tetanusu. Iz Tomaia so pripeljali v tržaško bolnišnico devetletnega Tavčarja Fausta, ki se je nedavno ranil, pa se je pri tem Favsta, ki se je nedavno ranil, pa se je pri tem resno.

Vlom v trgovino. V noči na pretekli petek je bil izvršen vlom v podružnico Cooperative operale v Via Giulia. Vlomilec so dobili zelo sodooben plen — 30 kg slanine.

Zopet so odprte trgovine, ki jih je oblast zaprla številnim tržaškim trgovcem, zapletenim v afero s prodajo kakava. Oblast je kaznovanim trgovcem zopet vrnila koncesije.

Za čuvarja relikvij v tržaški škofiji je bil imenovan duhovnik Franc Scolari-Seuller, znani lokalni zgodovinar, ki se bavi zlasti s študijem cerkvene zgodovine Trsta.

Inspekcija živilske oskrbe. Preteklo soboto, dne 22. novembra je prišel v Trst podtajnik ministrstva za gozdove in poljedelstvo Eksc. Michele Pascolo. Inspiciral je razne ustanove, ki se pečejo z živilsko oskrbo Trsta in tržaške province. Otok se je do smrti opekel. V tržaški bolnišnici je umrla 10-mesečna Eliza Blassi za opeklinami. Po dekletu se je polil lonec vrelega mleka.

Iz Srbije

Internacionalne proti srbskemu narodu. Pod tem naslovom je izdal srbski časnik dr. Lazar Brokić, ki je svojevčasno izdal svoj časopis »Signal«, brošuro, v kateri pojasnjuje stališče sedanjih Srbije do komunistične, judovske in masonske internacionale.

Razdeljevanje olja v Belgradu. Ravnateljstvo za prehrano sporoča, da bo na vsakega člana gospodinjstva prišlo 250 gramov olja. V Belgradu kljub temu sporočilo olja dosedaj še niso dobili.

Klic po kontroli na knjižnem trgu. »Obnova« in Ljotičeva »Naša Borba« se v svojih člankih odločno zavzemata za uvedbo ostre kontrole na knjižnem trgu. »Obnova« med drugim celo zahteva, da se vsa levičarska literatura zažge in uniči.

Osrednji urad za sladkor v Srbiji. Poleg že obstoječih central so v Srbiji sedaj ustanovili tudi centralo za sladkor.

Razširitev veljavnosti uredbe o zaščiti javnega prometa v Srbiji. Naš list je že poročal, da je železniški promet na glavnih srbskih progah že vpostavljen ter je bila za njegovo zaščito izdana posebna prometna uredba. Vojaški poveljnik v Srbiji je veljavnost določil te uredbe raztegnil tudi na proge Stalač-Krusevac, Sabac-Loznica, na katerih so sedaj pravtako vpostavlili promet.

Arrestacija in kaznovanje znanih belgrajskih restavrativcev. V zvezi ureditve prodaje jedil po belgrajskih restavracijah, je policija v Belgradu izvršila preiskavo pri vseh belgrajskih restavrativcih, ki so vse vrste jedil, kakor popre, prodajali po oderuških cenah. Na pr. 1 kg navadnih klobas po 200—300 din in podobno. Pri vseh restavrativcih je policija zaplenila velike zaloge vseh vrst živil, na katere so »navadni ljudje« morali že davno pozabiti. Vse to blago je policija zaplenila ter ga prodala revežem po uradno določenih cenah. Istočasno je policija zaprla 12 znanih belgrajskih restavrativcev ter jih kaznovala z zaporno kaznijo 30 dni, denarno globo od 50.000 do 100.000 din in s prisilnim delom. Med drugim so kaznovani: lastnik restavracije »Kniaz Mihajlo« pri Kneževem spomeniku, lastnik gostiln »Ginič«, »Šiško«, »Mali Pariz«, »Užice«, »Zaduzbina« in drugi. Med njimi je tudi lastnik točilnice na Cvetnem trgu, bivši poslanec Gojko Novković.

Vsa poškodovana poslopja v Belgradu je treba takoj popraviti. Zaradi zadnje nesreče, ki se je zgodila v poslopju bivše »Politike«, kjer se je zrušil nanao zid sosednjega poslopja in ubil dve uradnici, je belgrajska policija pozvala vse hišne posestnike, da morajo takoj urediti svoja poslopja, če so bila poškodovana pri bombardiranju dne 6. aprila. Kdor tega ne bi storil sam, ga bo v to prisilila oblast.

Mišek in Netopir

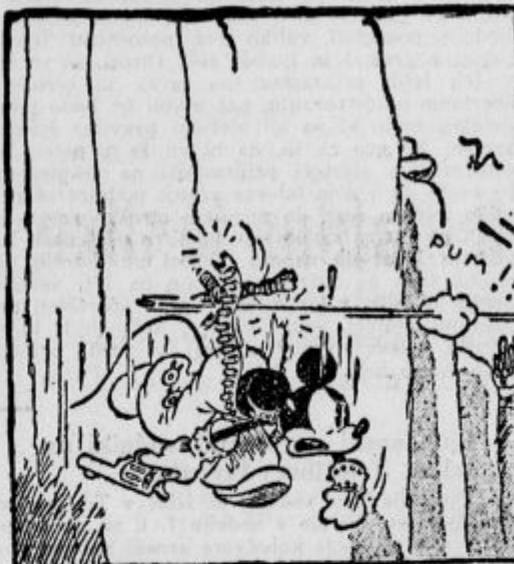
XII.

Hudo streljanje

Netopir je streljal na ubogega Miška, ki je bingljaj na steni nad prepodom, kakor na tarčo.

»Strahopetnež, pridji izza skale, da se bova bojevala mož proti možu!« je pozival Mišek Netopirja.

»Meni se nikamor ne mudi!« se je režal tolovaj izza skale. »Na kose te bom razstrelil!« je žugal Mišku.

»Bum, bum, bum!« so odmevali strelji od skalnatih sten. Krogle so frčale Mišku okrog glave kakor muhe.

»Z enim samim strelom te bom pogodil!« je kričal Mišek s hrupnim glasom.

»Boš takoj prenehal streljati!« se je norčeval Netopir. »To je bil tvoj zadnji strel.«

»Primoleduldu!« je jezilo Miška. »Da bi ga vsaj enkrat zadel, pa rad umrjem!« je govoril sam sebi.

Nenadoma je zadel strel iz Netopirjevega samokresa Miška v pas za naboje. Pas se je

pretrgal in Mišek je zdrknil na tla. Padel je kakšna dva metra globoko. Ta padeč je bil njegova sreča. Padel je za skalo. Naglo se je dvignil in pričel oprezovati za Netopirjem. Toda razbojnik se nikakor ni hotel prikazati izza skale. Misli si je pač, da je tam najbolj na varnem.

Francesco Perri:

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Sam je mislil ostati še kako leto v tej pokrajini, ki mu je donosala ogromne vsote. Potem bi se umaknil v Rim in bi kakor Lucullus uporabil na Vzhodu nagradni denar, da bi si zgradil razkošno vilo v Kampaniji ali na obali Etrurije, kjer bi med lepimi deklicami ob godbi in umetnosti vedrega duha pričakoval božansko Evtanazijo.

Njegovi načrti se niso izpolnili. Mehkužno življenje v Cezareji, podnebje in neprestane skrbi pri upravljanju največje pokrajine, ki jo je pustošilo politično razbojništvo, so uničili njegove moči.

Proti koncu leta 779. ko se ga je lotila čudna bolezen, ki so jo zdravniki imenovali kratko »slaboost«, je prosil cesarja, da bi ga razbremenil. Kmalu ga je nadomestil vitez Pontius Pilatus in Valerius se je odpeljal proti Italiji. Na Cipru se je hotel ustaviti, da bi žrtvoval božanski Slasti, a bolezen se mu je tako poslabšala, da je umrl na Venerinem otoku, ne da bi videl sina, ki je imel tedaj dvajset let. Zapustil pa mu je ogromno bogastvo poleg petih milijonov sestercev v denarju, ki ga je bil vložil na otrokovo ime pri bankirju Sara-maku in bi smel mladenič z njimi razpolagati, ko bi oblekel moško togo, to se pravi, ko bi postal polnolen.

Umirajoč je Valerius Gratus poslal Tiberiju še pismo, v katerem je izročil sina pod njegovo zaščito, in mu volil, da bi spraval samotarja na otoku Capri v dobro voljo, svojo veličastno zbirko umetnin, med katerimi je bila tudi podoba Meleagra

in Atalante, ki jo je imel potem cesar v svoji spalnici.

8.

Prva leta, ki jih je preživel deček v Rimu, so bila temna. Sorodnik Valerius Messala, kateremu ga je oče zaupal, ga je zaničeval, ker je bil zanj pač le mešanec in sin neke Judinje. Njegovo vzgojo je prepuštil sužnjem in edina njegova prijateljica sta bila judovski suženj Simon, ki je prišel iz Cezareje, in učitelj Megakles, Grk iz Aleksandrije, ki ga je bil sprejel Valerius Messala v hišo kot prepisovalca.

Megakles je že od prvega dne, ko je dobil otroka v varstvo, videl v njem žrtev lovcev za deščino. V groznem obeležju Tiberijevega Rima, v katerem sta bila ovađuštvo in zahrbtni uboj najizdatnejša vira pridobivanja, je kazalo, da bo ta deček, ki je brez staršev in več kot nezavarovan in zaradi svojega izvora splošno zaničevan, čeprav so vedeli, da je zelo bogat, lepega dne izginil brez kake splošne, ki bi dala enov za pritajeno šepetanje v raznih dvoranah.

Zato je dobri Megakles, do kosti s pironizmom prepojeni stoik, učil svojega gojenca obnemem z latinsčino in geometrijo, ki jo je znal tudi nauke svoje brezupne filozofije.

Večkrat je po berilu iz Odiseje ali zgodbe Tita Livija vzel dečka na kolena, ga božal po lepih črnih kodrih in mu govoril: »Moj dragi mali gospod, vedi, odkar si se rodil, si na poti k smrti kakor sonce, ki od svojega vzhoda potuje k zatonu. S svojo dušo hodiš pot, kakršno hodijo vse stvari, in nosiš s seboj svojo ječo, zakaj glej, sin moj, telo ni drugače kot ječa duše. Pravčasno se je treba sprijazniti z mislijo, da umreš, zakaj, kdor nosi s seboj upanje na smrt, nosi z njim tudi upanje na večnost. Sin moj, stari učitelj Heraklitos je učil,

da je vse vesoljstvo vrteče se ognjeno kolo, ki brizga v svojem vrtilastem kroženju na milijone in milijone isker. Pojavi ljudi in zivati niso drugače kot iskre, ki kratak trenutek žarijo, potem pa spet padejo v ogromni požar praonja. Ali se ne počuti iskra bolj na ognjišču kakor v zraku, kjer v kratkem zbledi in ugasne? Pripravljal se torej na smrt, svoj mali gospod, in ne veruj v požrešne, neumne in krvoželjne bogove, ki so si jih ustvarili ljudje po svoji podobnosti in ki hodijo okoli po svetu, da nečistujejo s človeškimi otroki. Ni jih kot sploh ni nobenega Boga, o katerem bi mogli ljudje kaj vedeti. V svoji mladosti sem hodil v Aleksandriji k nekemu Judu v šolo, k nekemu Filonu. Med mnogimi čudnimi izmislihotinami me je učil tudi resnice, vredne Pirona, ki je, kakor se boš učil, najmodrejši izmed vseh filozofov. Bud je rekel, da mora človek, ako hoče obhvatiti z Bogom, torej z najvišjo resnico, iti iz sebe. Neumnost je za ljudi torej najvišja resnica.

Deček je nekoliko prestrašen skušal ugovarjati takemu žalostnemu in mračnemu pojmovanju sveta. Njegov strastni, prekipeljavosti in znatnejši značaj se ni mogel prilagoditi, da bi modrost samo sprejemal. Hotel je delati, verovati in si vse utemeljeno razložiti.

»Kdo je zanetil praonjen? Če je telo ječa, kako da ji ne želi nikdar nihče uiti in zakaj se vsi ljudje ne pobijejo?«

Ko pa je bil v svojem petnajstem letu, je prišlo v življenje mladega Adonisa nekaj novega, kar je temeljito spremenilo njegovo dejanje in nehanje.

Njegov varuh in sorodnik Valerius Messala se je poročil. O tej poroki so v plemiških krogih precej čas govorili, čeprav je bilo malo takih, ki bi poznali njeno dražljivo in v neki meri dramatično ozadje.

Valerius Messala je bil s svojimi močmi pri koncu, čeprav je bil na videz še krepak in spoštovan, vzbujajoč in je imel nekaj nad petdeset let. Dolgo bivanje v vzhodnih pokrajinah, kjer se je predal vsej izbransti azijskih bledenj, je tako izčrpalo njegovo moč, da je sel, vračajoč se iz Cilicije, kamor ga je poslal Tiberij, v preročišče na Pafu, da bi vprašal in prosil boginjo ljubezni za zdravlilo, ki bi mu vrnilo moško moč.

Odgovor je bil sila temen.

»Spet boš dobil svojo moško moč,« mu je reklo preročišče, »ko boš pil iz čistega studenca, ki izvira iz blata.«

Ko se je vrnil v Rim, je sklical vse vedeževalce iz zvezd in čarovnike iz obeh Subur, da bi mu razto-mačili ta odgovor.

Končno mu je dal neki suženj iz Kapadocije važen nasvet. V Ciliciji, da je blizu Cianejnega evetišča studenec; kdor upre v njegove vode svoj pogled, vidi tako jasno, kakor bi imel pred očmi, kar koli bi želel vedeti. Pri tem studencu bi izvedel, kakšna je voda, katero mu je določila Pafijeka Venera.

Valerius se je torej odpravil v Cilicijo in se je to pot vrnil z žarkom upanja. V Cianejnem studencu je videl, kako se je zrcalil obraz neke deklice.

Ko se je vrnil v Rim, je začel ekrbno iskati deklico in končno je našel, da jo je našel v lepi mladenki Variliji, ki je bila najmlajša hči Kvinkilja Vara, nesrečnega junaka iz Tevoburškega gozda. Odgovor preročišča se je čudovito ujema z mladeničinimi lastnostmi: bila je tako krepkasta, da so jo v plemiških krogih v Rimu imenovali virgo sapiens — modra devica, medtem ko je bila njena mati, proslula Klavdija Pulhira, ena izmed najbolj razuzdanih žensk v mestu. Torej čista voda, ki je izvirala iz blata.

KULTURNI OBZORNIK

Nova pesniška zbirka o materinstvu

Ivan Čampa: Šotor v zatišju

Ivana Čampa poznamo kot pesnika po njegovi mladosti, še ne dozoreli pesniški zbirki Iz bele noči, ki jo je izdal pred nekaj leti. Potem pa je obrnil pozornost nase s svojimi smučarskimi pesmimi v Mladiki, s katerimi je pritegnil tudi šport v slovensko pesništvo še prej, kakor pa je Gradnik napisal svojo smučarsko himno. Pozneje pa s svojimi ljubezenskimi pesmimi in cikli v Domu in svetu in Mladiki, iz katerih je nastala priču-joča, deloma na novo spenjena zbirka Šotor v zatišju. Poleg tega se Čampa udeležuje tudi kot pesniški prevajalec Verlaina, Rilkeja in Petrarke ter kot prevajalec idiličnih tujih leposlovnih del (Björnson: Anže, Jammes: Zajček itd.), ter je tudi pisatelj izvirnih bloških idil, kakor jo je podal v Mlinu v bregu, ter jo napoveduje v Kolibi onstran Blošce. Vse to delo ga označuje kot optimističnega idilika, zaverovanega v toplo občutje malih ljudi, v občudovalca skromne, tihe lepote, poetičnega nadiha življenja, opisovalca majhnih stvari v majhnem svetu. Ta svet postavlja v nasprotje velikim in razvratnim gestam drugih pisateljev kot svet lepote, miru in trajanja statike, ne dinamičnega hlastanja in patosa. Pri vsem tem pa ima Čampa izreden posluh za jezik, ki ga pozna do zvočnih potankosti ter dialektičnih svoj-skosti, kar daje njegovim idilam večjo ceno kakor pa njih vsebina.

To bi bila oznaka Ivana Čampe kot pisatelja

Izšla je
prva naša knjiga o jaslicah

Delajmo jaslice

Prinaša adventnega duha in bo-
žične ubranosti poedincem in
družinam, ki jo bodo v teh dneh
prebirale.

Iz vsebine: Zgodovina jaslic — Sodobne me-
ditacije ob jaslicah — Strokovna navodila
za postavljanje — 100 strani, 88 slik.

Cena L. 10.—

Pri večjem naročilu pri založbi „Nova stvar“,
Ljubljana, telefon 47-48) p o p u s t.

Lep dar za Miklavža in Božič!

in pesnika v celoti, kakor se je literarnemu svetu razkril do sedaj.

Sedaj pa slojimo pred njegovo drugo pesniško zbirko, Šotor v zatišju, ki jo je izdal v založbi »Pastir« (tu so izhajali Meškovi Zbrani spi-sil) dne 24. novembra 1941 v 300 numeriranih izvodih, s štirimi bakrotiskimi R. Debenjaka, veza-nje v usnje (1—20) ter v platno (21—300). Tako ta izdaja velja za luksuzno izdajo ter je določena za knjižno redkost.

Je to zbirka treh ciklov samih sonetov, po-svečenih strasti do žene, ki vodi v zakon in materinstvo, oz. očetovstvo. Prvi cikel »Prebu-jenec« (9 sonetov), ki se sicer nanaša z naslovom na ženo, je le pesem moža, ki ga vrže v žgoč nemir ljubezenske strasti, ga zajema vsega, napolnjuje z ljubosumnostjo, obupom, s strmo glavo omamo sanj in slasti, da pričakuje od odločitve izvoljenke srečo ali smrt. Samo ob njej še zveni ni kot struna v najlepši pesni, na njeni ljubezni gradi svoj grad upov, ob njej doživlja lepoto vsake stvari in se dviga kot gosčevski slak liljana v svoj vrh. Toda ta burna strast in obupni nemir ob negotovosti ljubezni se umiri v idilo in v uglasen sprev dveh v en glas, kakor se z Rilke-jevo besedo zaključuje ta cikel resnično burnega prebujenja moške strasti in žive erotike. — Drugi cikel z naslovom »Porodenec« (5 sonetov) pa je sprev dveh o skupni ljubezni, o slovesu od doma, katerega ne more povsem zastrelt ljubezen do človeka, o zavesti trdnosti in zrelosti in bogastva ter prelivanja človeka v človeka, ki se vedno povračata k skupni sredi in uravnovešata v ljubezni, »odsivitu ustvarjalno veličine«. In če se bogat svet brani otrok — »ko se drugod pod svilo skriva smrt« — »midva se svoje bede veseliva in veva, da skoz veke bova živac v svo-jem potomstvu«. In tu ima svoj vzpik tretji cik-el »Blagoslovljenec« (11 sonetov), ki pa je pesem žene o blaženstvu materinstva. To je čustvovanje matere, ki posluša »klice sil, ki tajno vro v njej« in ji je vsa zemlja praznično odeta »ko da ji k sreči veliki čestitac.

A kaj ve svet, kaj ptič, ki v zraku leta,
kako je s čudom nedopovedljivim,
ki mojih srčnih žil ga hrani kital!
Saj se ob njem še sama sebi divim.

To je velepesem materi, ki nosi v sebi ute-leženo svoje hrepenenje, ki je vesela božjega blagoslova in se zaveda, da čuti stvarniške moči lepote in

sreče, ki v njem krvi najmanjša kaplja že vé, da Bogu sem tovarišica,
v neskončno blaženost se mi potaplja.

Tako doživlja svojo blagoslovljeno srečo žena v jutru ob jezeru in v poldnevu na poljani, ko do-zoreva njen čas v sladkem čudežu, pa v večeru na vrtu, ko ve, da bo kmalu legla, pa vstala v novem krasu, da ji ga bodo zavidale zvezde in

trava rosna! Slutnja porodnega trpljenja za hip pretrga to lepo občutje ter ga napolnjuje s sen-cami in móro, toda po nevihti, ko se lomi sled-nja stvar v krčih in grozi, ko pokajo kosti in kite, zasveti čisti dan in velika nagrada v ženo življenje: rodi se ji otrok in ona bi rada vsemu svetu pokazala: »kako lepo, sladko je: biti mati!«

S tem srečnim ponosnim vzklikom je smisel-no zaključil tretji cikel. Vse tri pa objemata dva soneta — uvodni in zaključni —, pa je prvi pre-malo jasn, drugi pa preveč pripoveden — in ki naj povesta, da je ves cikel posvečen ženi, ki je »za dostojen sprev dovolj velika« in da sta prišla do spoznanja, »da srečo lahko uživata v šotoru v zatišju«, v kmečki hiši, med bloškimi kmeti, kjer je v vsaki izbi po deset otrok, ter da »sproščena od sveta zdaj v moči novi — žive-la bova zase in svoj rodu«.

Navajal sem obširne vsebinske plat te zbir-ke prav zaradi njenega značilnega zdravega opti-mizma, ki smo ga doslej v pesniških zbirkah tako redko kdaj čutili. Kakšna razlika v snovi od de-kadentnih pesnikov našega časa, od sičela, od bo-hemske erotike, kjer je bila »pesnitve vredna« samo ljubica in kurtizana! Tu je zopet povratek k tisti večnosti erotiki, ki je svoje idealno pesniško poveljevanje dobila že v pesmih naših ekspresionistov, pri Čampi pa trdno, realistično podoba v poveljevanju zrele, plodne zakonske ero-tike. Tu je dobila izraza projekcija istega duha v realnost, ki se zato spreminja v idilo in opti-mizem. Tako je tudi stilski neomejenost ekspres-ionistov tu prešla v dognano, do kraja omejeno formo, v obliko soneta, in sicer klasičnega soneta, grajenega na način Petrarke in Prešerna s prispodobno in analogijo, ki povsem sliči starim renesančnim pesnikom. Predvsem prvi cikel no-tranega nemira, obupa in boli je poglavlje iz teh osnov duhovnega realizma, dočim je zadnji cikel bliže ekspresionističnim deklasičnim čustvenim sa-mogovorom, apliciranim na doživljanje materin-stva. Zbirka gradi tam, kjer je nehal župančič s himno Telesom našim, ki so vrči dragoceni naše bodočnosti.

Čampa je v tej zbirki stopil velik korak na-prej v svojem razvoju, podal nekaj izredno klenih pesmi, močnih po doživljanju in izbrušenih po pesniškem izrazu, nekaj pa je medlejših in pre-več pripovednih, katerim se vidi, da jih je bolj vkljenilo v rime hotenje, kakor doživetje (uvod-na itd.). Preveč je videti v marsikaterem sonetu več pripovedniške primerjave kakor pesniške prispodobne vizije, dočim drugi zopet prevzamejo bralca po močnem notranjem žaru in žgočem, polnokrvnem doživljanju. V celoti je cikel lepo skladno urejen, tudi dramatično napet, celo z re-tardirujočim momentom pred samim viškom, ki je Po nevihti. Tako dela zbirka vtis — ljubezen-ske drame z uvodom v en glas se ubirajočega raz-glasja, v dvospev sreče ob najdenju ter z viškom v notranji drami človeškega sožitja, ko človek so-ustvarja človeka, ter izven v končni ubrani akord sreče družini, nositeljici naše bodočnosti! To dramo je Čampa toplo in prepričljivo podal v svojih verzih, ki so formalno do potankosti iz-brušeni, in le v posameznostih preveč miselno, stritarjansko grajeni, v celoti pa potrjujejo v Čampi pesnika. Tako se je s svojo pesniško zbir-ko uvrstil kot s svojo prozo med nove slovenske idilike ter potrdil mnenje, da mlada slovenska besedna umetnost išče zopet v domače občutje, v realizem naše predmoderne tradicije, v duha

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in pra-znikih na ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Izredno ghibon film o življenju in dramatični ljubezni slavnega pianista

Decemberska noč
Pierre Blanchard, Renne Saint Cyr. Odlični igralci!
Klasična glasba!
KINO MATICA - TEL. 22-41

Krvava roža
Najnovejši velinefilm slovitve Viviane Romance
George, Flamant, Paul Amiot, C. Apoloni
KINO UNION - TEL. 22-21

Dvojn spored zanimivih pustolovščin

Gospodar Bengala - Jekleni vitez
Samo še danes in jutri!
KINO SLOGA - TEL. 27-30

zdravega slovenskega človeka, ki se izživlja v zdravi, plodni erotiki. V tem pogledu je njegovo zbirko samo pozdraviti.

Zato pa trije bakrotisksi Riharda Debenjaka vplivajo preveč »pariško«, ter bi bili bolj pri-merni za dekadentski okrasek zbirke kakšne Colette. Življenjski sili, ki vre iz teh sonetov, igračkanje s simbolom lilije jemlje neposrednost ter napeljuje k omedlenosti, ki je tuja zbirki. Tehnično pa so dovršeni. Dodan je tudi portret avtorja v isti tehniki.

Zbirka predstavlja snovno zanimivo in umet-niško pomembno bogatitev slovenskega knjižne-ga trga.

Iz Hrvatske

Vse hrvatske ljudske šole in ustaške organi-zacije dobe radijske aparate. Državni propagandni urad poziva vse hrvatske ljudske šole in ustaške organizacije, da mu nemudoma sporoče, če imajo v svojih prostorih na razpolago radijski aparat ali ne. Če ga nimajo, ga bodo dobili ob omenje-nega urada.

Obrotniška razstava v Zagrebu. V prostorih Matice hrvatskih delavcev so odprli obrtniško razstavo vseh predmetov, ki jih bodo razdali na obrtniški loteriji.

Sprememba gasilske službe v Zagrebu. Zaradi zboljšanja gasilske službe v Zagrebu je bilo na zagrebški občini že več sestankov vseh vpoštev prihajajočih krogov Zagrebška občina namerava gasilsko službo docela modernizirati, da bo lahko ustrezala vsem svojim težkim nalogam.

Javna zbirka umetnin v Osijeku. V prostori-h mestnega muzeja v Osijeku so ustanovili javno zbirko umetnin, za katero so posamezniki že darovali nad sto slik in kipov.

Prodaja podjetij, ki so pod državno upravo. »Hrvatski Radiac« sporoča, da sprejema ponudbe od svojih članov za odkup raznih ljudovskih in ostalih podjetij, ki so sedaj pod državno upravo. Dinarski bankovci po 10 in 20 dinarjev niso več plačilno sredstvo na Hrvatskem. Dne 27. t. m. so prenehali biti na Hrvatskem plačilno sredstvo dinarski bankovci po 10 in 20 dinarjev.

»Lahko se sigurno na to zaneseš. Samo za-radi tega!«

Toda Ambrose se še zmeraj ni umiril.

»No, kaj boš pa storil, če ne bom hotel biti gospej Chappellovi za osebno stražo? Če se bom protivil zapustiti heatherstonejski grad?«

Chappell se zasmeji.

»Ne verjamem, da bi obstajala taka stvar-nost...«

»Zakaj pa ne?«

»Ker vem, da nas ne boš pustil na cedilu!«

»Prekleto, — oprostite, gospod! — Ne namiga-vaj zopet na moja čustva! Ne pozabljal, da sem slovit poročevalec...«

»Saj ne pozabljam! »Razbojnika med rekami« so celo tukaj vneto brali!«

»Molči! Ne govori mi več o tem članku! To-da zdaj pa zares: Kaj bi napravil, če bi se branil...«

»Ne dajal bi ti nobenih poročil. Tudi v bo-doče ne!«

»Izsiljevalce! Zaškrtaj z zobmi Ambrose v smejni jezi. Dosegel si svoj namen!«

»Toda morata biti zelo opreznata opominja gospa Chappellova.«

»Kako se bosta varovala strupa?«

»Če ni nič drugega kot to! Montgomery vaju bo jutri zjutraj pospremil do Heatherstone-Beera. Potem se bo peljal naprej v Spelmausmarkt. Tam bo oddal tablete na pošto, da jih bodo v Edin-burghu preiskali. Potem bo nakupil konzerv, pre-pečenca in sode v zaprtih steklenicah. Uporab-li bomo odslej samo zaprte doze in steklenice. Na tak način bomo gotovo varni...«

Gospa Chappellova globoko vzdihne.

»Na ta škotski grad bom pa mislila tudi celo življenje! Oh, še bi žele zopet v Čikago...«

Kap jih je zadela...

22

»Kaj?«
»Da naj tudi gospodična Tessy o tem molči.«
»Se razume!«

»Potem je vse v redu, gospod! — Gospódo bom takoj obvestil.«

Chappell je stopal počasi po širokih stopni-cah v sobo na stolpu.

V levici je nosil mirno plapolajočo svetilko. Stoklo svetilke je bilo rumeno nadahnjeno in je metalo prijazne žarke.

Zdaj pa zdaj se je posvetilo v zidni vdolbini. Nekaj skrivnostnega je tičalo v vdolbinah in ka-dar je padla vanje svetloba, so se prikazali v luči prsni oklepi ali pa nepopolna vojaška oprema.

Šele sedaj se je Chappell zavedal, s kako lahko to bi ga mogel kak zahrbtni strelec zadeti, ne da bi se sam podajal v nevarnost. Zavedal se je tega šele sedaj, ko je hodil po teh skrivnostnih hodnikih in se ukvarjal z najnovejšimi dognanji. In popadel ga je doslej neznani strah. Bal se je za svojo ženo.

Morda že sedajle preži neke za kakim voga-lom zahrbtni strelec in meri na svojo žrtev, ki jo prav dobro vidi, ker jo razsvetljuje svetilka, ka-tero mora tukaj nositi vsak s sabo.

»Prekleti!« je zaklel, olajšalo se mu je, ko je vstopila gospa Chappellova v spremstvu obeh znancev.

»To pa je zelo prijazen sprejem!« reče gospa Chappellova z nasmehom.

Ambrose in Montgomery se zarežita.

Chappell jim ponudi stole.

»Alarm!« reče na kratko

»Zares?« vpraša Ambrose.

Montgomery si pripravi revolver. »Končno vendar enkrat!« reče hrupavo.

In vsak je olajšan spregovoril, seveda vsak po svojem temperamentu.

»Kaj se je zgodilo?« vpraša gospa Chappel-lova, pripravljena na vse.

»Zastrupljeni so na gradu!« pove komisar. Pri teh besedah položil na mizo zavojček s tabletami za spanje.

»Odkod pa več, da je v njem strup?« ga vpra-ša Montgomery.

Chappell mahne z roko.

Potem pove v kratkih besedah vse, kar mu je zaupala gospodična Tessy.

»Vsekakor nenavadno!« meni Ambrose. »Ka-ko dobro je pazil Gavin! Če je to res strup, se lahko gospodična Tessy zahvali samo njemu za življenje!«

»Pa je strup!«

Vsi pogledajo sprašujoče komisarja.

»Kje pa imaš truplo?« hoče vedeti Mont-gomery.

»V kleti.«

»Kaj?«

»Kako?«

»Dal sem si prinesli dva kunca iz hleva. Ene-mu sem dal mleko z belkasto tableto — uboga žival, še sedaj spi —, drugemu pa sem dal tri požirke mleka s penoše tableto. Žival je po-ginila zaradi pomanjkanja sapa...«

»Ciankali!« pravi lakonično Montgomery.

»In kaj je dejal na to Higgins?« hoče vedeti Ambrose.

Spornost vprašanje! Ne vem, v koliko ga naj poučim o tej zadevi! Nečem, da bi se kaj pri-petilo temu človeku, ki je sam po sebi pravza-prav zelo dober človek. Nasprotno pa ne morem

dopustiti, da bi nekdo oviral moja dognanja s ta-kimi ugovori kot on: »Kaj takega se lahko zgodi v Ameriki! Pri nas je kaj takega nemogoče!«

»Pa mu vendar reci, da gre tu za amerikan-ske bandite!« predlaga Ambrose.

Chappell osupne.

»Ti, tvoja ideja pa je izvrstna!«

»No, kaj pa bomo sedaj ukrenili?« napelje Montgomery na prejšnji pogovor.

Chappell pokima.

»Tvoje vprašanje je bilo na mestu! — Torej: Nj moj namen čisto naravno — da bi se pustil kar tako brez nalaganja tukaj zastrupiti! Dalje, nimam namena, da bi spravljal v nevarnost ne-udeležence...«

»Koga pa smatraš za neudeležence?« vpraša Ambrose, ki se je bal, da bo prikrajšan...

»Na primer tebe!«

»Nemogoče!«

»Zato se boš odpeljal jutri zjutraj z gospo Chappellovo v Heatherstone-Beere...«

»Toda, prišel bom še nazaj!«

»... in tam bosta najela z gospo Chappellovo v stari podeželski gostilni stanovanje. Vzela bo-sta dve sobi, ki mejita eno na drugo, in ti mi jamčiš s svojo glavo za varnost moje gospe!«

Ambrose je skočil divje pokonci.

»Zakaj pa tega nisi ukazal Montgomeryju?« Gospa Chappellova ga pa prekine:

»Tafas še ni niti sigurno, če se bom pustila kar tako le odpeljati iz gradu!«

FILATELISTI

Presso i più importanti uffici postali del Regno potete consultare gratuitamente il catalogo delle carte valori postali vendibili per collezione dall'Ufficio Filatelico dell'Amministrazione delle Poste e Telegrafi. Gli uffici suddetti accettano le richieste di acquisto di francobolli e del catalogo. Il prezzo del catalogo è di L. 4.— se acquistato direttamente nell'Ufficio Filatelico di Roma. Per la spedizione aggiungere L. 1.10 per l'interno del Regno e Colonie e L. 2.75 per l'Estero.

Pri največjih poštah uradih Kraljevine si lahko brezplačno ogledate katalog poštah vrednotnic, ki jih za kolekcije prodaja filatelistični urad Uprave Pošte in Telegrafa. Omenjeni uradi sprejemajo naročila za nakup znamk in katalogov. Cena kataloga je L. 4.—, če ga naročite neposredno pri filatelističnem uradu v Rimu. Za pošiljatev priložite L. 1.10 za Kraljevino in kolonije ter L. 2.75 za inozemstvo.

Zahvala

Vsem, ki so počastili in spremili našega očeta, gospoda

Karla Lušickyja

na njegovi zadnji poti se toplo zahvalujemo. Posebno se zahvalujemo gg. Jerini Cirilu, Ferlanu Karlu, Ramovšu Rajku, Ere Pirnatu in Jošku Majaronu ter ge. Julki Suhadolnik. - Hvala preč. duhovščini, pevcem društva »Sloga« za lepe žalostinke in vsem, ki so nam bili na kakršen koli način v pomoč.

Ljubljana, 2. decembra 1941.

Zalujoča družina Lušicky.

GOMMA

Copertoni auto inservibili, battistrada, trancature, spellature, anelli camion, acquista Industria Goma. Offerte a:

Società VULCANOVA - VARESE

GUMA

Nerabljive avtomobilske plašče, odrezke, opiljke, pneumatike obroče za kamione kupuje industrija gume. Ponudbena:

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Kuharico

ki bi hotela iti na delo, isčem. Naslov pošte uprava »Slov.« št. 13198.

Kupimo

Nikelj

plača najbolje »Metalia«, Gosposvetska cesta št. 16, tel. št. 32-88.

Rabljeno gumo

vseh vrst plača najbolje »Metalia« - Gosposvetska cesta 16, tel. 32-88.

Prodamo

Lepo Miklavžjevo darilo je otroška pisalna mizica, katero dobite pri A. Gobec, mizarstvo. Selenburgova ul. 4 (dvorišče).

Posestva

Parcelo

veliko 529 m², v bližini tovarne »Stora«, prodam za 22.000 lir. Polzve se: Dravska ul. 1, pri Košu.

Glasba

Dober klavir

in velik gramofon prodam za 2000 lir. Naslov v upravi »Slov.« št. 13194.

4 vrstno harmoniko

dobro ohranjeno, prodam. Viška cesta št. 6.

Nameščenci tvrdk Viktor Meden in A. V. Meden naznanjamo žalostno vest, da je umrl naš ljubljani in nenadomestljivi šef, gospod

Viktor Meden

veleindustrialec itd.

Ohranili ga bomo v trajnem in hvaležnem spominu. Ljubljana, dne 2. decembra 1941.

Javljamo žalostno vest, da je nenadoma umrl gospod

Viktor Meden

veleindustrialec in borzni svetnik

ki je bil že od početka naše ustanove delaven član borzne uprave ter poštvovalen senatni predsednik borznega razsodišča.

Zasluznemu sodelavcu ohranimo trajen spomin.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1941.

Uprava

Ljubljanske borze za blago in vrednote

Združenje trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine

sporoča žalostno vest, da je nenadoma umrl gospod

Viktor Meden

veletržec, predsednik Združenja trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine itd.

Blagopokojnika ohranimo v najlepšem in trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 3. decembra 1941.

Združenje trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine

Anton Meden javlja v svojem ter v imenu brata Matija, sester Mimice, Anice, Ivanke, Lojzke in Gence, nečaka Vladkota, nečakinj Maše in Nadine, svaka Vladislava Regvart ter ostalega sorodstva vsem prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je nenadoma umrl naš iskreno ljubljani in predobri brat, oziroma svak in stric, gospod

Viktor Meden

industrialec in trgovec

Zemski ostanki predragega pokojnika bodo prepeljani iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah v četrtek, dne 4. decembra 1941, ob 4. uri popoldne v njegov rojstni kraj Begunje pri Cerknici in bodo tam položeni v petek, dne 5. decembra ob 3. uri popoldne na domačem župnem pokopališču k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 10. decembra 1941, ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani in v soboto v Begunjah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, Begunje p. Cerknici, 2. decembra 1941.